

Jaarverslag 2019

Stichting De Noordzee

www.noordzee.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Het Noordzeeakkoord	4
Schone zee.....	6
Natuurvriendelijke energie	10
Beschermde natuur.....	12
Duurzaam voedsel.....	14
Partnerschappen en fondsenwerving.....	16
Communicatie	18

Fotografie
Mick Otten, Lize Kraan, Jan Smit, Mart Smit, Jip Vrooman, Linde van Asperen

Disclaimer
2020. © Stichting De Noordzee. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan deze publicatie. Stichting De Noordzee is niet aansprakelijk voor enige vorm van schade die te wijten is aan onjuistheden of onvolledigheden in dit rapport.

Voorwoord

Een bijzonder impactvol deel van ons werk in 2019 wordt pas de komende jaren zichtbaar: de onderhandelingen voor een broodnodig Noordzeeakkoord. Vooral door de sterke uitbreiding van het aantal windparken op zee is er de komende jaren voor alle sectoren een grote ruimtelijke puzzel op te lossen. Visserij, scheepvaart, fossiele energie, de havens en de prachtige natuur zelf: iedereen krijgt te maken met drastische veranderingen. En natuurlijk pleiten wij ook voor meer natuur. We willen dat de bescherming van de prachtige Noordzeenatuur niet alleen wordt gehandhaafd, maar sterk wordt uitgebreid: menselijk gebruik in balans met de natuur.

Een aantal jaar geleden begonnen wij te ijveren voor een overkoepelende strategie voor de Noordzee. Heel 2019 is er intensief onderhandeld en we zijn bijzonder trots op het resultaat: in februari 2020 konden we een onderhandelaarsakkoord presenteren, dat alle sectoren nu aan hun eigen achterban zullen voorleggen.

Het Noordzeeakkoord raakt alle aspecten van het werkterrein van Stichting De Noordzee. Veel van onze teamleden leverden dan ook hun bijdrage, net als onze onvolprezen Wetenschappelijke Raad en nieuwe Raad van Toezicht. Daarnaast zorgden we er in 2019 voor dat Stichting De Noordzee ook dit jaar weer op alle fronten groeide. We verstevigden onze positie als dé expert en spin in het web voor alles wat met de Noordzee te maken heeft.

Ook in financieel opzicht was het wederom een mooi jaar, niet in de laatste plaats dankzij de bijdrage uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Wij ontvingen deze geweldige steun met Natuur & Milieu voor ons gezamenlijke, ambitieuze programma De Rijke Noordzee, waarin we windparken op zee gebruiken voor versterking van de onderwaternatuur. Met dank aan alle deelnemers van de Nationale Postcode Loterij!

Uiteraard waren er ook zaken die anders liepen dan verwacht. Ons werk op het gebied van zandwinning en -suppletie en aquacultuur hadden we een stap verder willen brengen, iets wat helaas door onderbemensing niet lukte. Ook hadden we graag gezien dat alle visbestanden duurzaam worden bevist, en dat de belangrijke natuurgebieden in de Noordzee kwalitatief en hoogwaardig worden beschermd. Hier pakken we in 2020 op door.

Desalniettemin kregen we in 2019 veel voor elkaar om bijzonder trots op te zijn. Van de succesvolle Boskalis Beach Cleanup Tour tot ons Schone Rivieren-project, en van onze bijdragen aan onderzoeksexpedities tot onze reactie op de MSC Zoe-containerramp, waar een geweldige groep vrijwilligers in de snijdende kou meehielp bij een spontane opruimactie op het strand van Terschelling. Hierover, en over tal van ander mooi werk, lees je meer in dit jaarverslag. Hartelijk dank voor uw betrokkenheid bij Stichting De Noordzee!

Floris van Hest - Directeur Stichting De Noordzee

Het Noordzeeakkoord

In 2019 werd toegewerkt naar een 'Noordzeeakkoord' tussen alle belangrijke spelers op de Noordzee. De besprekingen resulteerden begin 2020 in een onderhandelaarsakkoord, waarin onder andere is vastgelegd dat er meer natuurbescherming komt en dat wordt toegewerkt naar een verduurzaming van de visserij.

Met de komst van de windenergiesector wordt het de komende jaren steeds drukker op de Noordzee. Om te voorkomen dat er in de strijd om de beperkte ruimte een zeeslag ontstaat tussen alle Noordzeesectoren, werden er heel 2019, onder regie van de overheid, Noordzeeoverleggen gehouden. De belangrijkste economische sectoren op de Noordzee – visserij, energie en de havens – zaten aan tafel, samen met de natuur- en milieubeweging en de overheid. Doel: een sectoroverstijgend Noordzeeakkoord waarin alle partijen zich kunnen vinden.

Het Noordzeeakkoord moet voorkomen dat iedere Noordzeespeler zo hard mogelijk de strijd aangaat voor zijn eigen belangen. In zo'n vechtsценario delft de natuur onherroepelijk het onderspit, maar dat is niet het enige nadeel. Voor alle sectoren breken er dan zeer onzekere en risicovolle tijden aan. Sectoren zijn juist op zoek naar toekomstperspectief. Wij gingen in gesprek met de Noordzeesector en merkten dat iedereen zich realiseerde dat verandering onvermijdelijk is. De consensus was: we kunnen elkaar maar beter in de ogen kijken en gezamenlijk een weg vooruit inzetten. Eind 2018 nam het kabinet deze visie over, en begon het formele proces om te komen tot een Noordzeeakkoord.

Natuurlijk heeft niemand voor 100 procent gekregen wat hij wilde, ook wij niet. Het akkoord bevat voor alle sectoren pluspunten en perspectief, maar ook concessies en pijnpunten. Het getuigt van leiderschap van de deelnemende sectoren dat het is gelukt over de eigen schaduw heen te springen en steeds voor ogen te houden wat het beste is voor iedereen én voor de Noordzee.

Geesteskind van Stichting De Noordzee

Het Noordzeeakkoord is het geesteskind van Stichting De Noordzee. Al in 2017 kreeg ons pleidooi om de regie op de Noordzee te versterken gehoor bij verschillende ministeries zoals IenW, LNV en EZK. Vanaf september 2018 was Jacques Wallage de onafhankelijk voorzitter van het proces om te komen tot een 'Noordzeestrategie 2030'. Het doel van zijn opdracht was 'een duurzame samenwerking tot stand te brengen tussen de stakeholders bij het Noordzee-beleid en -beheer en tussen de daarbij betrokken verantwoordelijke ministeries'. Na intensieve onderhandeling – die heel 2019 duurde – kon Wallage in februari 2020 het onderhandelaarsakkoord presenteren.

Resultaten onderhandelaarsakkoord

Het in februari 2020 gesloten onderhandelaarsakkoord – dat in 2020 door alle betrokkenen ter goedkeuring aan de achterbannen wordt voorgelegd – bevat een aantal mooie afspraken:

- Meer beschermde natuur. Het percentage van de Noordzeebodem dat volledig wordt beschermd groeit naar 15 procent in 2030. Ook worden nieuwe beschermde gebieden aangewezen, waaronder de voor zeevogels belangrijke Bruine Bank;
- Natuurversterkend bouwen wordt het uitgangspunt bij de aanleg van nieuwe windmolenparken op de Noordzee. De 11,5 GW duurzame energieproductie die was afgesproken in het Klimaatakkoord, is in het onderhandelaarsakkoord zeker gesteld;
- Er komt 119 miljoen euro beschikbaar voor het saneren en verduurzamen van de visserijvloot;
- Er wordt 55 miljoen euro uitgetrokken voor wetenschappelijk onderzoek en natuurherstel op de Noordzee.

Schone zee

Via visserij, scheepvaart, toerisme en rivieren belandt veel afval in de Noordzee en op de stranden. Ook in 2019 zetten we ons in voor een schone zee en stranden, en voor duurzame scheepvaart. Want een gezonde zee, is een schone zee.

Onze doelstellingen 2019–2021

- Significant minder afval in zee en op de stranden
- Meer publiek bewustzijn over vervuiling op Nederlandse Noordzeekust
- Een schonere en meer duurzame scheepvaart

Onze activiteiten en resultaten in 2019

Boskalis Beach Cleanup Tour

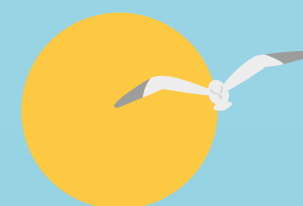
Tijdens de zevende Boskalis Beach Cleanup Tour maakten we binnen vijftien dagen wederom de hele Nederlandse Noordzeekust afvalvrij. Tussen 1 en 15 augustus haalden 2.568 vrijwilligers 10.991 kilo afval van de stranden. 339 deelnemers vulden een enquête in over de Tour en gaven een gemiddeld cijfer van 8.64. 98% gaf aan met plezier te hebben meegedaan, en de tour ook aan te raden bij anderen. Daarnaast wil 94% vaker meedoen. Er was extra aandacht voor onder meer wegwerpplastic, ballonresten en sigarettenfilters. Opvallend was dat er minder ballonresten werden gevonden dan in 2018: mogelijk een resultaat van onze succesvolle ballonnencampagne (zie kader).

‘Supergoed initiatief, goed georganiseerd en leuke mensen! Bijna iedereen aan wie ik achteraf vertelde dat ik had meegedaan vond het een goed initiatief en heeft gezegd volgend jaar ook te willen meedoen.’

Anonieme deelnemer Boskalis Beach Cleanup Tour in enquête

Het succes van de Boskalis Beach Cleanup Tour van Stichting De Noordzee in 2019

Wie hielpen mee?

25
Partners

2568
vrijwilligers

47
Strandpaviljoens

26
Kustgemeentes

Totale mediawaarde €991.000

Deelnemers
geven de Tour
gemiddeld
een **8.6**

Supergoed initiatief, goed georganiseerd en leuke mensen! Bijna iedereen aan wie ik achteraf vertelde dat ik had meegedaan vond het een goed initiatief en heeft gezegd volgend jaar ook te willen meedoen.
Anonieme deelnemer in enquête

Hoofdsponsor Boskalis en 24 andere partners ondersteunden de tour financieel en in natura. Alle 26 kustgemeenten hielpen mee met het afvoeren van het afval, en 47 strandpaviljoens en horecagelegenheden fungeerden als start- en eindlocatie. Burgemeesters en wethouders spraken de deelnemers toe, moedigden ze aan en wandelden een stuk mee. De Tour kreeg volop aandacht in zowel landelijke als lokale media, met een totale mediawaarde van 1 miljoen euro (zie ook het hoofdstuk 'Communicatie').

Schoon Schip-programma

Met ons programma 'Schoon Schip op de Noordzee', mede gefinancierd door het Gieskes-Strijbis Fonds, werken we aan de verduurzaming van de scheepvaart, beter beleid met betrekking tot containervervoer en ladingrestanten en het instellen van groene routes. Om duurzame innovaties sneller geïmplementeerd te krijgen, waren we medeorganisator van de 'Duurzame Tour': acht MKB-bedrijven presenteerden aan zes reders innovaties die bijdragen aan emissiereductie door de scheepvaart. Verder monitorde we de handhaving van het in 2018 gesloten Paraffineconvenant; we constateerden dat er nog steeds paraffine aanspoelt op de Nederlandse stranden, dat voornamelijk in zee belandt door het spoelen van ladingruimtes.

Containerramp MSC Zoe

Het jaar begon schokkend toen op 2 januari containerschip MSC Zoe op weg naar Bremen 342 containers in de Noordzee verloor. Auto-onderdelen, speelgoed, meubilair en andere rommel overspoelden de stranden van onze Waddeneilanden. Een paar dagen na deze ongekende containerramp organiseerde Stichting De Noordzee een spontane opruimactie op Terschelling. Ondanks de kou en snijende wind hielpen honderd mensen met de Containerramp Cleanup.

Naar aanleiding van de ramp besteedden we extra aandacht aan duurzamer containervervoer. We bepleitten bij Tweede Kamerleden onder meer het voor de scheepvaart afsluiten van de zuidelijke route boven de Waddeneilanden, beter toezicht op laden en lossen, en een beter onderzoek naar de toedracht en de ecologische effecten van de ramp. In september stuurden we samen met de Waddenvereniging en dertien andere organisaties een brief naar de eigenaar Mediterranean Shipping Company, waarin we vroegen om een gesprek en aandringen op stappen voor schadevergoeding en verduurzaming. Op de brief kwam geen reactie. De resultaten van het onderzoek door de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar de toedracht van de ramp, worden voorjaar 2020 verwacht.

'Een enorm positieve ontwikkeling'

Onze acties tegen ballonvervuiling krijgen steeds meer succes! Het aantal gemeenten dat het oplaten van ballonnen verbiedt, is dit jaar ongekend snel gestegen.

In maart begonnen we onze campagne: heel veel mensen schreven hun gemeente om ze te vragen iets te doen tegen ballonvervuiling. En die acties werkten. 'Het afgelopen jaar zagen wij een enorm positieve ontwikkeling,' zegt Marijke Boonstra, projectleider Schone Zee. 'Aan het begin van het jaar had de meerderheid van de gemeenten nog geen verbod of ontmoedigingsbeleid, inmiddels heeft 60 procent dat wel. Zo zorgen we er samen voor dat er geen ballonnen meer in zee terechtkomen!'

2019: het jaar van de containerramp

Januari

- Containerschip MSC Zoe verliest **342 containers** in de Noordzee.
- Hulp** van alle eilanders, vakantiegangers, het leger en vrijwilligers uit het hele land.
- Stichting De Noordzee organiseert een **opruimactie** op Terschelling.
- Reder MSC belooft op 5 januari alle **kosten te vergoeden**.

Het hele land helpt

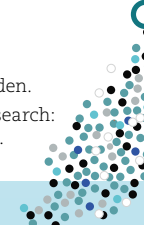
Februari

- De minister schrijft in een brief aan de Tweede Kamer dat er **1,1 miljoen kilo troep** is geborgen.
- Bergingsschepen gaan door met bergen. Door slecht weer heeft de berging enige tijd stil moeten liggen.

Maart

- Onderzoek** Rijksuniversiteit Groningen: ruim **24 miljoen** plastic korrels op stranden.
- Quickscan** Wageningen University & Research: er is **3,2 miljoen kilo** troep in zee belandt.

Mei

- Onderzoeks- en monitoringsplan** van De Waddenacademie voor de korte- en langetermijn gevolgen van microplastics voor het Waddengebied en haar bewoners.

Juli

- Proef** Rijkswaterstaat: met een vissersschip klein afval met netten uit zee halen.
- De proef krijgt vervolg.

Augustus

- Boskalis Beach Cleanup Tour**: Waddeneilanden: ruim **600 kilo** afval Noordzeekust: **10.991 kilo** afval.

November

- Onderzoeksraad voor Veiligheid: de zuidelijke vaarroute boven de Waddeneilanden is bij slecht weer niet veilig voor grote containerschepen.

Update minister aan de Tweede Kamer

- De **berging wordt gestopt**: pilots met netten is volgens de minister te kostbaar (2,5 liter per kilo afval).
- 1/4 lading is niet opgeruimd = **800.000 kilo** rommel blijft in zee.
- Hoeveelheid **plastic korrels** is een groot probleem.

December

- Tussentijdse rapportage** Onderzoeksraad voor Veiligheid.
- Aandacht in de Tweede Kamer. Veel **moties** in de Tweede Kamer over de containerramp zijn door het jaar heen aangehouden totdat er meer feitelijke resultaten zijn vanuit de Onderzoekraad en andere instanties.

April

- Stichting De Noordzee informeert Tweede Kamer in **rondetafelgesprek**, samen met o.a. de Waddenvereniging, Natuurmonumenten, de scheepvaartsector en de burgemeesters van de Waddeneilanden.

Onze oproep:

- Goed opruimen.
- Onderzoek ecologische effecten langdurig.
- Voorkom een volgende ramp.

Juni

- Reder MSC betaalt **€600.000,-** terwijl €3,35 miljoen schadevergoeding voor alle opruimkosten beloofd was.

September

- In augustus en september wordt met aangepaste netten gevist naar klein afval op hotspots: zo wordt **18.000 kilo** afval geborgen.
- Stichting Duik de Noordzee schoon**: duikt tijdens expeditie **500 kilo** afval op.
- We sturen met binnen- en buitenlandse natuurorganisaties een brandbrief naar MSC: geen reactie.

Oktober

- Zembla zendt een tweeluik uit over de containerramp: **'De ramp op het wad'**.

2020

- De gevolgen van de containerramp blijven voortduren. Er blijven plastic korrels aanspoelen en er ligt nog steeds veel afval in zee.
- We lieten een kunstwerk maken van **342 stukjes** container-rampafval dat rond zal reizen om aandacht te vragen voor dit probleem.
- In 2020 worden er **meerdere rapporten** verwacht over deze ramp en containerveiligheid in het algemeen.
- Stichting De Noordzee zet zich blijvend in om** het afval in zee op te ruimen, de ecologische effecten te blijven monitoren en samen alles op alles te zetten om **een volgende ramp te voorkomen**.

Evaluatie en vooruitblik

Met het pilotproject in windpark Luchterduinen ging een jarenlang gekoesterde droom in vervulling. Wij hopen dat hiermee een kantelpunt wordt bereikt en dat, gesterkt door de resultaten van de pilot, natuurversterking een standaard onderdeel wordt bij de bouw van nieuwe windparken. In 2018 hebben we bij zowel de windsector als de overheid het bewustzijn over de ecologische aspecten van wind op zee vergroot; hierop blijven we ons ook in 2019 richten.

Daarnaast begint in 2019 de monitoring van de Luchterduinenpilot, en gaan we op zoek naar partners voor een nieuwe pilot. Waar ons werk voor het minimaliseren van de risico's van wind op zee in 2018 nog vooral informierend was, willen we in 2019 de windsector sterker betrekken bij het oplossen of verminderen van die risico's.

Schone Rivieren

Veel afval in de Noordzee is afkomstig uit de Nederlandse rivieren. Met het initiatief 'Schone Rivieren', dat we in 2017 startten met de Plastic Soup Foundation en het Instituut voor Natuureducatie en Duurzaamheid (IVN), brachten vrijwillige rivierafvalonderzoekers in een voorjaars- en najaarsmeting het plastic afval in rivieren in kaart. Het groeide uit tot het grootste afvalonderzoek in de Nederlandse rivierdelta. De onderzoekers – 354 in totaal – werden door onszelf opgeleid. Een mooi voorbeeld van burgerwetenschap in de praktijk. Zij deden tussen 2017 en 2019 391 metingen op 211 locaties langs de Maas en de Waal.

In december publiceerden we het rapport *Wat spoelt er aan op de Nederlandse rivieroever?*, een overzicht van de resultaten van twee jaar afvalmonitoring aan de oevers van de Maas en Waal. De belangrijkste bevindingen waren:

- 81 procent van het rivierafval bestaat uit plastic;
- 25 procent van het gevonden afval is wegwerpplastic;
- Bij 43 procent van de metingen zijn nurdles (plastic korrels) aangetroffen;
- De belangrijkste bronnen van het afval zijn de industrie, zandwinning, verondieping en recreatie.

Wat spoelt er aan op de Nederlandse rivieroever?

Tussen 2017 en 2019

354
vrijwilligers

211
locaties

391
metingen

152.800
stuks afval geturfd

gemiddeld
496
stuks afval
op 100 meter

81%
van het rivierafval
bestaat uit
plastic

25%
van het gevonden
afval is
wegwerpplastic

43%
van de
meetlocaties
zijn plastic korrels
aangetroffen

Belangrijkste bronnen

39%
recreatie

33%
industrie

20%
dumpingen
huishoudelijk
en grof afval

8%
riooloverstort

Stichting
De Noordzee

**SCHONE
RIVIEREN**

Strandafvalonderzoek

In opdracht van Rijkswaterstaat voert Stichting De Noordzee al zestien jaar gedetailleerde strandafvalmonitoringen uit op niet-toeristische stranden. Daarmee krijgen we inzicht in het soort en de hoeveelheid afval dat aanspoelt op de Noordzeestranden. In 2019 voerden we zestien van deze monitoringen uit. De meest gevonden afvalitems zijn al jarenlang dezelfde: netten, touw en vispluis van de visserijsector, en verder kleine stukjes plastic, plastic doppen, snoep- en snackverpakkingen, en ballonnen en sierlinten.

Leerlingen basisschool: 2000 euro voor schone zee!

De leerlingen uit groep 8 van Vrijeschool de Strijene in Oosterhout besloten dit jaar hun eindmusical te verruilen voor iets nóg ambitieuzers: een speelfilm. Het werd een spannende film over een boef die stiekem afval in de rivier dumpst, waardoor het de Noordzee in stroomt. De helden van het verhaal steken daar gelukkig een stokje voor. De leerlingen maakten een geweldige film en haalden bovendien 2000 euro op voor Stichting De Noordzee. Een prachtige prestatie! Stichting De Noordzee skypete met de klas en was aanwezig bij de première in theater De Schelleboom.

Initiatiefnemer Pam Verwoolde, leerkracht van groep 8: 'Ik legde het idee voor en de klas was meteen enthousiast. Vervolgens hebben zij alles zelf ter hand genomen. Het script, film, pr, sponsoring, website, gesprekken met officiële instanties zoals de gemeente, politie, Albert Heijn, Stichting De Noordzee enzovoorts. Het mes sneed werkelijk aan alle kanten!'

Noordzee Nettenvrij

Binnen het door Adessium gesteunde project 'Noordzee Nettenvrij' richtten we ons op het verminderen van visserijafval: netten, touwen en vistuig. Dit jaar zochten én vonden we wederom de samenwerking met de sector. Dat gebeurde onder andere binnen de Green Deal Visserij voor een Schone Zee, waarbij we samenwerkten op het gebied van bewustwording en verbetering van faciliteiten in visserijhavens. We lieten een analyse uitvoeren van visnetten die op Terschelling waren aangespoeld. Die wees uit dat de meeste netten die in de Noordzee belanden daar terechtkomen door slecht afvalmanagement aan boord.

Vooruitblik

In 2020 gaan we door met ons werk om de meest gevonden afvalitems op stranden en in zee te verminderen. Ook willen we onze expertise op het gebied van strandafval nog breder gaan uitdragen, onder meer door meer bijeenkomsten in het kader van het OSPAR-verdrag bij te wonen, het verdrag ter bescherming van het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan. In samenwerking met de Universiteit Leiden zullen we de juridische mogelijkheden onderzoeken om conventioneel vispluis te verbieden en we blijven betrokken bij de pilots voor natuurvriendelijk vispluis.

De coronacrisis vereist dat we onze plannen voor 2020 flink aanpassen. Zo is het helaas niet mogelijk de Boskalis Beach Cleanup Tour te organiseren. We zijn volop bezig met het opzetten van impactvolle alternatieven.

Natuurvriendelijke energie

De komende jaren neemt de ontwikkeling van windparken op de Noordzee een grote vlucht. In 2019 kreeg ons werk – en dat van Natuur & Milieu – voor natuurversterking in windparken een grote impuls met de toekenning van een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij voor het project De Rijke Noordzee. Naast het benutten van de kansen van windparken, hadden we ook aandacht voor de risico's die ze met zich meebrengen.

Onze doelstellingen 2019–2021

Wind op zee: risico's vermijden, kansen benutten

- Start natuurversterking in windparken
- Ontmanteling van olie- en gasplatforms gebeurt mede op basis van ecologische criteria

Onze activiteiten en resultaten in 2019

De Rijke Noordzee

In februari kregen we fantastisch nieuws: uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij wordt 8,5 miljoen euro beschikbaar gesteld voor het programma De Rijke Noordzee. Met dit gezamenlijke programma van Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu gaan we op grote schaal de onderwaternatuur versterken in en rond windparken op de Noordzee. Doordat er in die windparken niet over op de bodem mag worden gevestigd, zijn er mogelijkheden om op die plekken natuurlijke oesterriffen terug te brengen in de Noordzee.

In 2018 begonnen we reeds met een pilotproject in windpark Luchterduinen, waar we op de bodem enkele kooien met platte oesters en twee kunstriffen plaatsten. In juli 2019 bleek uit de eerste resultaten dat natuurontwikkeling binnen windmolenparken kansrijk is, maar dat het ontwerp van de huidige kunstriffen niet past bij de omstandigheden in dit specifieke park. Bij het ophalen van de oesterkooien bleken sommige in de bodem te zijn weggezakt en onder zand bedolven. In de kooien waar dit niet het geval was, lag het overlevingspercentage boven de 80 procent. Dit laat zien dat wanneer de omstandigheden goed zijn, oesters goed kunnen gedijen in een offshore windpark op de Noordzee.

Risico's wind op zee

Naast kansen voor natuurversterking, brengen windparken op de Noordzee ook risico's met zich mee. Zo kunnen vogels hun habitat verliezen en kan het onderwaterleven negatieve effecten ondervinden van de bouw. Een rapport dat we hierover in 2018 publiceerden brachten we in 2019 onder de aandacht van politiek en beleidsmakers tijdens lobbygesprekken en in de onderhandelingen over een Noordzee-akkoord. Wij pleitten voor goed onderzoek om de risico's van windparken op zee beter in kaart te brengen, en voor het beter benutten van de innovatiekracht van de windsector om de negatieve effecten ervan op de ecologie te beperken.

Vooruitblik

Voor het programma De Rijke Noordzee starten we in 2020 met 5 natuurversterkingsprojecten in de windparken. Daarnaast werken we met diverse partners aan een kweeklijn voor platte oesters zodat we op termijn verzekerd zijn van gezonde parasietvrije oesters.

Om ook de risico's van 'wind op zee' aan de kaak te stellen, zetten we daarvoor een speciaal programma op, met financiering van een nieuwe partner: de Flotilla Foundation. Ons doel is tweeledig: we willen voorkomen dat natuurwetgeving de winning van duurzame energie op de Noordzee belemmert, maar tegelijk willen we dat de negatieve gevolgen van windparken voor de natuur worden beperkt. Om dit te bereiken is het van groot belang dat de innovatie-inspanningen van de windsector zich sterker gaan richten op het verminderen van de risico's van windparken voor de natuur.

Ruimte voor de natuur

De natuur in grote delen van de Noordzee is door intensief gebruik – dat de komende jaren alleen maar toeneemt – niet in 'de goede milieutoestand'. Omdat natuurgebieden cruciaal zijn voor een gezonde Noordzee, bleven we ons inzetten voor betekenisvolle bescherming van diverse natuurgebieden.

Onze doelstellingen 2019–2021

- Realiseren van kwalitatief hoogwaardig beschermde gebieden in de Nederlandse Noordzee Nauwe betrokkenheid bij onderzoek over Noordzeenatuur en (bodem)bescherming
- Meer kennis over ecologische effecten zandwinning en -suppletie

Onze activiteiten en resultaten in 2019

Lobby voor gebiedsbescherming

De bescherming van de natuurgebieden het Friese Front, de Klaverbank en de Doggersbank is al een aantal jaar geleden aangenomen door de Tweede Kamer. Het volgende station is dat ook de Europese Commissie akkoord gaat, een proces dat veel tijd vraagt. Onze lobby in 2019 was erop gericht dat de huidige voorstellen voor bescherming van deze drie gebieden ongeschonden deze hele beleidscyclus doorlopen en worden geïmplementeerd, zodat er zo snel mogelijk daadwerkelijk beschermde gebieden in het water zijn. Wat ons betreft was het daarbij belangrijker dat wordt begonnen met gebiedsbescherming, dan dat deze bescherming volledig aan onze wensen voldoet. Getouwtrek hierover vertraagde echter ook in 2019 het Europese proces voor gebiedsbescherming.

Bij minister Schouten van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit pleitten we er samen met Vogelbescherming Nederland voor dat het natuurgebied de Bruine Bank wordt aangewezen als vogelrichtlijngebied. De bescherming van de Bruine Bank voor zeevogels wordt bestendigd via het Noordzeeakkoord. Bij het verschijnen van het OCEANA-rapport *Protecting the North Sea: Brown Bank*, in mei, deden Stichting De Noordzee en OCEANA een gezamenlijke oproep om de Bruine Bank beter te beschermen, ook omdat er zeldzame sabellaria-riffen waren gevonden die nu geen enkele bescherming hebben.

Expedities

In mei waren twee medewerkers van Stichting De Noordzee mee met een expeditie naar de Bruine Bank waaraan ook onderzoekers deelnamen van het DISCLOSE-project (zie beneden), de Rijksuniversiteit Groningen, de TU Delft en Naturalis.

DISCLOSE-project

Ook in 2019 waren we betrokken bij het onderzoeksproject DISCLOSE, dat tussen 2016 en 2020 de Noordzeebodem in kaart brengt en onderzoekt in hoeverre bodemgemeenschappen zich kunnen herstellen na verstoring. We organiseerden een symposium in Utrecht in november. Daar konden ruim honderd aanwezigen presentaties volgen van DISCLOSE-onderzoekers, en van wetenschappers en deskundigen over zeebodemonderzoek en de manieren waarop DISCLOSE bijdraagt aan ontwikkelingen op hun vakgebied. Daarnaast maakten we een documentaire over de in 2017 ontdekte sabellaria-riffen in de Noordzee.

Vooruitblik

In 2020 gaan we door met onze Europese lobby voor gebiedsbescherming in de Noordzee. Hoewel wij pleiten voor meer bescherming dan in de huidige plannen is opgenomen, is het belangrijk dat er nu stappen worden gezet, ook al gaan die vooralsnog minder ver dan wij willen. Er moet eindelijk een verschil worden gemaakt in het water. Op nationaal niveau blijven we ons, onder meer in het kader van het Noordzeeakkoord, inzetten voor bescherming van diverse gebieden, waaronder de voor zeevogels belangrijke Bruine Bank. Daarnaast willen we in 2020 een duidelijke visie op zandwinning en -suppletie formuleren voor de komende jaren, en gaan we ons inzetten voor betere bescherming van bijzondere Noordzeedieren zoals haaien.

Duurzaam voedsel

Dankzij beter beheer, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten, hebben met name de commerciële visbestanden in de Noordzee zich de laatste decennia deels hersteld. Maar er zijn nog volop uitdagingen. Daarom werkte Stichting De Noordzee ook in 2019 aan een duurzame, goed beheerde Noordzeevervisserij.

Onze doelstellingen 2019–2021

- Continue verduurzaming van de visserij
- Risico's vermijden en kansen benutten bij de ontwikkeling van aquacultuur

Onze activiteiten en resultaten in 2019

Lobby voor duurzaam bestandbeheer

In 2019 zette Stichting De Noordzee zich weer volop in voor de verduurzaming van de visserij. In november luidden we de noodklok over de Europese visserijquota. In 2013 was in Europees verband afgesproken dat deze in 2020 op duurzaam niveau zouden worden vastgesteld, maar dit doel was eind 2019 nog lang niet bereikt: maar liefst 48 procent van de visquota op de Noordzee is nog te hoog. Tijdens de jaarlijkse 'Decemberraad', waarbij in Brussel de vangstlimieten voor het daaropvolgende jaar worden vastgesteld, moesten we constateren dat de quota voor commercieel belangrijke soorten als tong en schol weliswaar duurzaam zijn, maar voor onder meer kabeljauw en wijting nog niet, net als voor onbekendere soorten als de leng en het witje.

VisHack II

Wat is er nodig voor een gezonde Noordzee? In elk geval een duurzame visserij, niet alleen voor wat betreft het bestandsbeheer maar ook op andere terreinen, zoals vervuiling naar het water. Om een duurzame visserij te stimuleren zetten we het innovatieproject VisHack op, dat dit jaar voor de tweede keer werd gehouden. Teams van mensen uit verschillende disciplines – vissers, wetenschappers en ICT'ers – werkten dit keer aan het aanpakken van visserijafval. Het winnende team won 2000 euro voor het plan om met QR-codes op afvalzakken precies te meten wat voor afval er aan wal wordt gebracht.

Partnerschappen en fondsenwerving

In 2019 besteedde Stichting De Noordzee extra aandacht aan het uitbreiden en versterken van haar partnerschappen. Door expertise te bundelen en belangen te verenigen, leveren partnerschappen een belangrijke bijdrage aan het behalen van onze doelstellingen en het uitdragen van onze kernwaarden: science-based, samen, oplossingsgericht en onafhankelijk. Hiertoe werd in 2019 een manager Partnerships & Fondsenwerving aangetrokken.

Het meest in het oog springende partnerschap van 2019 was dat van [De Rijke Noordzee](#). In dit programma, een gezamenlijk initiatief van Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu, werken we samen met een [keur aan inhoudelijke en financiële partners](#), waaronder **ASN Bank**, **Van Oord** en **Eneco**, aan versterking van de onderwaternatuur in windmolenparken. Het programma kreeg in februari 2019 een bijdrage van 8,5 miljoen euro uit het [Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij](#). Zie voor meer over De Rijke Noordzee het hoofdstuk 'Natuurvriendelijke Energie'. Daarnaast in Stichting De Noordzee vaste beneficiënt van de Postcode Loterij.

Baggeraar **Boskalis** is al sinds 2013 de hoofdsponsor van onze Boskalis Beach Cleanup Tour, waarin we in twee weken tijd de hele Noordzeekust schoonmaken met tal van vrijwilligers, onder wie Boskalis-medewerkers. Om het partnerschap extra glans te geven, boden we Boskalis in november een fraai duurzaam bankje aan dat onder andere is vervaardigd van plastic gevonden tijdens de tour. Een andere samenwerking op het gebied van schone stranden is die met **Rijkswaterstaat**: voor hen voeren we al vijftien jaar de strandafvalmonitoring uit. Stichting het **Gieskes-Strijbis Fonds** ondersteunt Stichting De Noordzee, naast het DIS-CLOSE project, met het project 'Schoon Schip op de Noordzee'. Met deze unieke bijdrage richten wij ons op het versnellen van verduurzaming van de scheepvaart (zie ook 'Schone zee').

Automatiserings- en ingenieursbedrijf [Soltegro](#) ontwikkelde in 2019 een bijzondere tool voor ons. Het bedrijf, dat onder meer gespecialiseerd is in 3D-tekeningen van bouwwerken, maakte een VR-toepassing om mensen bewust te maken van het strandafvalprobleem. Gebruikers bekijken het strand in een panorama van 360 graden, waarbij de meest gevonden afvalitems op stranden inzichtelijk worden gemaakt. De tool zal onder andere worden gebruikt tijdens de Beach Cleanup Tour van 2020.

Dankzij de waardevolle bijdrage van **Natuurmonumenten** kunnen wij ons ook dit jaar inzetten voor een schone en gezonde Noordzee.

Vooruitblik

Het blijft voor een gezonde financieringsstroom van belang dat het evenwicht tussen de verschillende financieringsmiddelen goed in balans blijft. We vragen kleine tot (mid)grote donaties van particulieren, bedrijven, fondsen en overheden om effectief meerjarig bij te dragen aan de groei van SDN. In 2020 gaan we daarom ons partnerschappenmodel verder uitbouwen, waarbij we ons onder andere meer gaan richten op grotere Europese fondsen en de mogelijkheid om SDN in een nalatenschap op te nemen. Daarnaast willen we meer gaan activeren met de prachtige organisaties die aan ons verbonden zijn om gezamenlijk verhalen te vertellen over het grootste natuurgebied van Nederland.

Communicatie

Voor Stichting De Noordzee is communicatie in de eerste en laatste plaats een middel tot impact: onze communicatie versterkt onze lobby voor een gezonde Noordzee. In 2019 ontwikkelden we een nieuwe communicatiestrategie, steeg ons bereik via onze online kanalen wederom sterk en leidden onze campagnes meetbaar tot meer impact.

Onze doelstelling 2018–2020

De Noordzee in de harten van de Nederlandse bevolking, om zo een betere balans te bereiken tussen mens en natuur.

Onze activiteiten en resultaten in 2019

Communicatiestrategie

In 2019 ontwikkelden we een nieuwe communicatiestrategie. Het doel daarvan is de Noordzee persoonlijk, toegankelijk en begrijpelijk te maken, waardoor het enthousiasme en de waardering voor het unieke ecosysteem groeien. Daarbij wordt Stichting De Noordzee altijd gepositioneerd als de partij die de belangen van de Noordzee behartigt en partijen met elkaar verbindt.

Mediawaarde

In 2019 maten we voor het eerst de mediawaarde van al onze communicatie. We zagen duidelijke pieken rond de containerramp met de MSC Zoe in januari, onze ballonencampagne in maart en uiteraard rondom de Boskalis Beach Cleanup Tour in augustus. De totale mediawaarde in 2019 bedroeg ruim 1,5 miljoen euro. De voor ons belangrijkste media waren de online nieuwssites; op het gebied van print en tv zien we kansen om nog zichtbaarder te worden.

Boskalis Beach Cleanup Tour

De Boskalis Beach Cleanup Tour kreeg veel aandacht in zowel de landelijke als de lokale media, met een totale mediawaarde van zo'n 991.000 euro. Dat is zo'n 30% meer dan de voorgaande jaren. Mediaverhalen tijdens de Tour waren er onder meer over de zomerstorm die de deelnemers moesten trotseren, het afval van de MSC Zoe-ramp dat werd gevonden, en de filteretappe. De grootste piek was bij het bekendmaken van de resultaten: meerdere landelijke media deden verslag, waaronder RTL Nieuws, Hart van Nederland, Editie NL en de Volkskrant.

De online campagne van de Tour focuste op kwaliteit en spreiding. Onze dagelijkse liveverslagen op Twitter werden geregeld opgepakt door media. Op Instagram en Facebook plaatsten we hoogtepunten: like-waardige en goed deelbare berichten voor een groter publiek. Nieuw was dat we na de Tour nog enkele weken aandacht besteedden aan verschillende resultaten en onderwerpen, zoals wegwerpplastic en ballonnen: een mooie verdiepingsslag van de Tour.

Online community

In totaal steeg het aantal Facebookvolgers in 2019 van 49.000 tot ruim 70.000, maar door veranderingen in het algoritme van Facebook komen onze berichten minder prominent in de tijdlijn van volgers: het bereik op peil houden is een aandachtspunt. Het bereik op Twitter groeide van 1.667.847 naar 2.300.510 mensen. Het websitebezoek steeg met ruim 15 procent naar 215.000 paginaweergaven. Onze nieuwsbrief 'De maand van de Noordzee' startte het jaar met 6.000 abonnees en had er eind 2019 10.000. En ook op Instagram groeiden we flink: van 2.220 naar 4.405 volgers.

Vooruitblik

In 2020 lanceren we een nieuwe, moderne website die past bij de Stichting De Noordzee van nu. Ons bereik in de krant en op televisie willen we vergroten door meer eigen actueel nieuws te creëren. In november vierden we het veertigjarig bestaan van Stichting De Noordzee, met vooraf een 'Nederland houdt van de Noordzee'-publiekscampagne.

Stichting De Noordzee is een onafhankelijke natuur-en milieuorganisatie en is dé organisatie als het gaat om bescherming en duurzaam gebruik van de Noordzee. Wij richten ons op vier doelen: Beschermde natuur, Schone zee, Duurzaam voedsel en Natuurvriendelijke energie. Samen met anderen werken wij aan het oplossen van de grootste milieu-uitdagingen op de Noordzee.

Samen voor een gezonde zee

Stichting De Noordzee
(North Sea Foundation)
Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht
Nederland

P: +31 (0)30 2340016
F: +31 (0)30 2302830
E: info@noordzee.nl
W: www.noordzee.nl
f: /Stichting.De.Noordzee
t: @denoordzee

Bestuursverslag

De directie van Stichting De Noordzee biedt hierbij het verslag aan over het boekjaar 2019.

Statutaire naam, rechtsvorm, adres en vestigingsplaats

Stichting De Noordzee is gevestigd aan de Arthur van Schendelstraat 600 te Utrecht en houdt aldaar kantoor. Stichting De Noordzee is opgericht op 26 maart 1980 naar Nederlands recht. De stichting heeft geen winstoogmerk. Stichting De Noordzee is al bijna veertig jaar dé organisatie als het gaat om bescherming en duurzaam gebruik van de Noordzee. Wij richten ons op vier doelen: ruimte voor de natuur, schone zee en schone stranden, duurzaam voedsel, en natuurvriendelijke energie. Samen met anderen werken wij aan het oplossen van de grootste milieu-uitdagingen op de Noordzee.

Missie

Stichting De Noordzee streeft naar een bloeiende, duurzame Noordzee voor natuur en mens. Een zee met een goed functionerend ecosysteem dat invloeden van buiten veerkrachtig opvangt. Een duurzaam gebruik van de Noordzee betekent dat de grens voor menselijk gebruik wordt bepaald door wat het ecosysteem aankan. Zodat ook onze kinderen en de generaties erna van de Noordzee en haar natuur kunnen genieten.

Visie

Duurzaam gebruik van de Noordzee krijgt pas volledige betekenis als het belang hiervan gedragen wordt door de partijen die bij de Noordzee betrokken en actief zijn. Hiervoor wil Stichting De Noordzee de krachten bundelen, dialoog aangaan, samenwerken en verbetering realiseren.

Kernwaarden

Stichting De Noordzee bestaat uit gepassioneerde en intelligente professionals, die werken vanuit de kernwaarden: science-based, onafhankelijk, samen en oplossingsgericht.

Samenstelling bestuur en directie

Bestuur

In juli 2019 is Stichting De Noordzee overgegaan van een Raad van Bestuur-model op een Raad van Toezicht-model. Het bestuur bestond tot 1 juli 2019 uit:

- Tjerk Wagenaar, voorzitter, *vanaf 1 september 2015*
- Niek Jan van Kesteren, vicevoorzitter, *vanaf 16 december 2015*
- Han Lindeboom, secretaris, *vanaf 16 december 2015*
- Kees-Jan Rameau, lid, *vanaf 1 juli 2016*
- Noortje Schrauwen, lid, *vanaf 30 september 2016*
- Mudi Allah Rakha, penningmeester, *vanaf 24 mei 2017*

Zie voor de verantwoordingsverklaring van de Raad van Toezicht en voor zijn samenstelling: p.[x].

Directie

De directie bestond eind 2019 uit:

- Floris van Hest, directeur-bestuurder

(NB: dhr. Van Hest was tot 1 juli 2019 directeur. Met de overgang naar een Raad van Toezicht-model, per 1 juli 2019, werd hij directeur-bestuurder.)

Nevenfunctie:

Lid Klankbordgroep Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving

Wetenschappelijke Raad

Omdat Stichting De Noordzee science-based opereert, heeft ze een Wetenschappelijke Raad die haar gevraagd en ongevraagd van advies dient.

Samenstelling Wetenschappelijke Raad

- Tinka Murk, voorzitter
Functie: Hoogleraar Ecologie van Mariene Dieren, Wageningen University
Voorzitter REEFolution foundation
- Bas Bolman
Functie: Senior Advisor Marine and Coastal Management Deltares
- Harm Dotinga
Functie: Senior jurist Vogelbescherming Nederland
- Peter Herman
Functie: Senior advisor, Deltares
Hoogleraar Ecologische Waterbouwkunde, TU Delft
- Jan Jaap Poos
Functie: DLO-onderzoeker, Wageningen Marine Research (WMR), Wageningen University
- Bregje van Wesenbeeck
Functie: Senior researcher/advisor, Deltares

CBF-keurmerk en ANBI-status

De vereisten voor het CBF-keurmerk zijn beoordeeld en op basis hiervan is het CBF-keurmerk verkregen. Stichting De Noordzee heeft de ANBI-status.

Organisatieontwikkelingen

In 2019 groeide Stichting De Noordzee financieel verder (zie beneden), waardoor we wederom in staat waren onze interne organisatie te versterken. We stelden twee programmaleiders aan, voor de programma's Schone zee en voor Ruimte voor natuur/Duurzaam voedsel. Voor De Rijke Noordzee – ons gezamenlijke programma met Natuur & Milieu, waarvoor we dit jaar een bijdrage ontvingen uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij – werd een programmadirecteur aangesteld. Deze wordt aangestuurd door de directeurs van Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu; beide organisaties hebben 50 procent zeggenschap over het programma.

We installeerden een driekoppig managementteam, met daarin de directeur-bestuurder, de programmaleider Schone zee en de projectleider communicatie. Voor de organisatie van de Boskalis Beach Cleanup Tour handhaafden we het in 2018 vernieuwde organisatie-model, waarin regioteamleiders meer verantwoordelijkheden dragen op lokaal niveau. Voor het financiële en projectmanagement van Stichting De Noordzee namen we het softwaresysteem AFAS in gebruik.

Wat de governance betreft stapten we in 2019 over van een Raad van Bestuur-model op een Raad van Toezicht-model. Deze stap was vooral ingegeven door de wens meer afstand te creëren tussen de bestuurder/toezichthouder en de stichting, en om belangenconflicten te voorkomen. Vanuit de Raad van Toezicht werden een auditcommissie ingesteld (voorzitter: Cis Marring) en een remuneratiecommissie (voorzitter: Kees-Jan Rameau).

Ontwikkelingen financiën

Op financieel gebied was 2019 wederom een goed jaar voor Stichting De Noordzee; we sloten het jaar af met een positief resultaat van € 22.105. Onze reserve bedroeg op 31 december € 910.964, exclusief bestemmingsreserve. Dit was binnen onze doelstelling van een reserve tussen de 800.000 en 1 miljoen euro, waarmee onze vaste kosten, exclusief projectkosten, ongeveer een jaar kunnen worden gedekt.

De Rijke Noordzee

Een van de mooiste gebeurtenissen van 2019 voor Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu was een toekenning uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij voor ons gezamenlijke programma De Rijke Noordzee. Met dit project willen we de kansen die windparken bieden voor natuurversterking in zee zo veel mogelijk benutten. De governance van het project is 50-50 verdeeld: beide organisaties hebben evenveel zeggenschap. De financiën lopen echter voor veruit het grootste deel via de boeken van Natuur & Milieu.

Stichting De Noordzee had in 2019 circa € 1,9 miljoen aan inkomsten; daarvan ontvingen we €500.000 als vaste beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Natuur & Milieu bleef onverminderd een zeer belangrijke partner, waarmee we nauw samenwerkten op tal van terreinen, onder andere via het gezamenlijke programma De Rijke Noordzee. We versterkten onze partnerschappen met ASN Bank en Boskalis verder en de samenwerking met het Gieskes-Strijbis Fonds was wederom succesvol. Van verschillende private fondsen was er financiering voor projecten; nieuw dit jaar was het Prins Bernhard Cultuurfonds. Van het bedrijfsleven waren er met name inkomsten door sponsorbijdragen aan de jaarlijkse Boskalis Beach Cleanup Tour en was er een vruchtbare samenwerking met TenneT. Daarnaast werkten we in opdracht van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat; zo voerden we onder andere de strandafvalmonitoring uit voor Rijks-

waterstaat. Partner-ngo Natuurmonumenten droeg financieel bij aan onze lobby- en coördinatiefunctie en uitvoering van inhoudelijke projecten. De contracten van Stichting De Noordzee met financiers hebben over het algemeen een looptijd tussen één en drie jaar.

Hoewel Stichting De Noordzee financieel ook in 2019 sterker is geworden, blijft financiering de komende jaren een belangrijk aandachtspunt. Door diverse organisatieveranderingen (zie boven) zijn onze vaste kosten gestegen. Daarom hebben wij, ondanks de mooie resultaten in 2019, voor 2020 en volgende jaren nog een belangrijke fondsenwervingsopgave voor de boeg. De coronacrisis zal het zeker stellen van financiering naar verwachting moeilijker maken. Op het moment van schrijven van dit bestuursverslag ondervinden we dat al.

Stichting De Noordzee streeft voor de verhouding tussen de lasten besteed aan doelstellingen, beheer en administratie en de totale lasten, en de verhouding tussen de kosten besteed aan eigen fondsenwerving en de baten uit eigen fondsenwerving, de volgende percentages na:

- Besteed aan de doelstellingen ten opzichte van de totale lasten: tussen de 90% en 100%;
- Kosten beheer en administratie ten opzichte van de totale lasten: maximaal 8%;
- Kosten eigen fondsenwerving ten opzichte van de baten uit eigen fondsenwerving: maximaal 5%.

	2019	2018	2017	2016	2015
Percentage besteed aan de doelstelling t.o.v. de totale baten	87,8	64,5	84,2	77,7	84,5
Percentage besteed aan de doelstelling t.o.v. de totale lasten	88,8	89,9	89,7	88,7	84,7
Percentage kosten eigen fondsenwerving t.o.v. baten uit eigen fondsenwerving	4,5	2,7	2,2	2,3	3,9
Percentage kosten beheer en administratie t.o.v. de totale lasten	6,7	6,4	8,0	9,3	12,4

- Percentage besteed aan de doelstellingen t.o.v. de totale baten is in 2019 iets lager dan het streefpercentage door groei staffuncties (fondsenwerfer, controller). Het verschil met vorig jaar is te verklaren, doordat 2018 een afwijkend jaar was door de dubbele inkomsten van de Nationale Postcode Loterij voor het beneficiërschap.
- Percentage kosten eigen fondsenwerving ligt hoger dan vorig jaar door in dienst treden fulltime fondsenwerfer.

Beheer van vermogen

De inkomsten van Stichting De Noordzee worden besteed aan de doelstellingen zoals beschreven in het beleidsplan van de stichting. Het vermogen van de stichting wordt aangehouden op bankrekeningen bij een beperkt aantal gerenommeerde Nederlandse banken. Het is bewust beleid van de Raad van Toezicht het vermogen niet te beleggen, maar aan te houden bij gerenommeerde Nederlandse banken.

Toekomstperspectief

Nadat we in 2019 met alle 'Noordzeespelers' intensief toewerkten naar een omvattend Noordzeeakkoord – iets waarvoor wij jarenlang pleitten en waarvan wij de aanjager waren – wordt 2020 hiervoor een beslissend jaar. Het te sluiten akkoord zal grote gevolgen hebben voor de werkwijze van alle stakeholders op de Noordzee. Door het vaste periodieke Noordzeeoverleg, waaraan alle sectoren, de overheid en natuurorganisaties zullen meedoen, worden beslissingen over de Noordzee voortaan op een meer integrale en overkoepelende manier voorbereid en genomen. Op deze manier kunnen we adequaat – en in goede harmonie – inspelen op de grote veranderingen die gaande zijn op de Noordzee.

In 2020 zullen we grote stappen zetten in de uitvoering van De Rijke Noordzee, het in 2019 gestarte gezamenlijke project van Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu. Waar dit project de kansen benut die windparken bieden voor natuurversterking, starten we in 2020 ook een programma dat de risico's van windparken voor de natuur verder adresseert, met als doel deze risico's te vermijden of verminderen. Daarnaast willen we onze programma's meer richten op de internationale Noordzee, naast alleen het Nederlandse deel. Op het gebied van de visserij hebben we al een internationale blik en internationale samenwerkingen, en in 2020 gaan we verkennen hoe we deze benadering ook kunnen toepassen op de thema's natuurbescherming en energieproductie.

Wat vaststaat is dat Stichting De Noordzee in 2020 maar liefst veertig jaar bestaat. Dit zullen we uitgebreid vieren, met zowel een feestelijk als inhoudelijk programma, voor onze partners, medewerkers, relaties, vrienden en anderen.
Datum: 30 november.

Gevolgen van Coronacrisis

De Coronacrisis zal impact hebben op Stichting De Noordzee. Aanpassingen in onze bedrijfsvoering worden doorgevoerd conform de richtlijnen van het kabinet. We verwachten niet dat de continuïteit van Stichting De Noordzee in gevaar komt. We rekenen nu met een omzetsderving door de Coronacrisis van ongeveer EUR 300,000 ten opzichte van de vastgestelde begroting van 2020. Kostenbesparingen van dezelfde orde grootte worden doorgevoerd zodat de reserve zo veel mogelijk in stand blijft.

Risicomanagement

In het huidige tijdsgewricht van dynamische maatschappelijke en politieke ontwikkelingen is het noodzakelijk mogelijke risico's voor de continuïteit van de organisatie in kaart te brengen en waar nodig en mogelijk te minimaliseren. Stichting De Noordzee maakt hiervan een risicoanalysemodel, waarbij de risico's worden ingeschat langs twee wegen: kans en impact. Het oordeel op deze twee punten leidt al of niet tot een beheersmaatregel. Voor alle grote contracten (van tenminste 50.000 euro of meer aan inkomsten of risico's) vragen wij advies van een ervaren jurist.

Mogelijke risico's

Stichting de Noordzee onderscheidt drie categorieën van risico's:

- Risico's ten aanzien van maatschappelijke en politieke positie;
- Financiële risico's;
- Risico's op het gebied van bedrijfsvoering.

Binnen deze drie categorieën zijn enkele van de belangrijkste risico's met hun beoordeling en beheersmaatregel opgenomen:

Categorie	Risico	Kans	Impact	Beheersmaatregel
Maatschappelijk / politiek	Verslechteren van positie in Den Haag	Klein	Middel	Continue lobby in Den Haag en uitvoeren maatschappelijk relevante projecten. Daarnaast met regelmaat gesprek aangaan met politiek en stakeholders.
Maatschappelijk / politiek	Suboptimale samenwerking met collega organisaties	Klein	Middel	Versterken samenwerkingsverbanden en maken van heldere afspraken in contracten.
Maatschappelijk / politiek	Reputatie- of imago-schade	Klein	Groot	Goede afspraken over woordvoering, goede persvoorlichters en science based werken.
Financieel	Onvoldoende externe financiering	Middel	Groot	Strakke sturing op acquisitiedoelen en versterken acquisitievaardigheden. Versterken van de continuïteitsreserve.
Financieel	Aangaan van niet voorziene verplichtingen in contracten	Middel	Groot	Externe jurist beoordeelt mogelijk risicovolle contracten.
Financieel	Cashflow of liquiditeitsrisico	Middel	Groot	Doorlopende cashflow en liquiditeitsmonitoring.
Bedrijfsvoering	Technische- en systeemstoringen	Klein	Groot	Opslag en dagelijkse back-up in de Cloud.
Bedrijfsvoering	Ziekte medewerkers en vertrek sleutelfiguren	Middel	Groot	Aanbieden aantrekkelijk loopbaanbeleid, mogelijkheden tot doorgroeien, onderhouden goed netwerk externe consultants.
Bedrijfsvoering	Fraude	Klein	Middel	Procedures conform RJ 650 en controle door accountant.
Bedrijfsvoering	Cyber risico's en datalekken	Middel	Middel	Virusscanner, monitoring door externe ICT organisatie, logische en fysieke toegangsbeveiliging. AVG wetgeving volgen en toepassen.

Als het gaat om haar positie bewaakt Stichting De Noordzee haar onafhankelijkheid, reputatie en geloofwaardigheid. Dat geeft ons de vrijheid om ons kritisch op te stellen ten opzichte van beleid en gedrag van overheden en bedrijven, ook als de onderwerpen gevoelig liggen. Onze reputatie en geloofwaardigheid zijn gebaseerd op heldere analyses en onderbouwde alternatieven en oplossingen die wij aandragen. Bovendien zijn wij open, zorgvuldig en transparant in onze handelwijze en berichtgeving. Naast onze procedures voor risicobeheersing doorleeft Stichting De Noordzee haar kernwaarden intensief. Deze waarden – science-based, onafhankelijk, samen en oplossingsgericht – sturen ons gedrag en helpen eventuele risico's beter te controleren. De directeur is op de hoogte van de belangrijkste externe uitingen van de organisatie.

Risico analyse projecten

Zowel inhoudelijk als financieel checken we onze projecten voor de start op realisme, fiscaliteit en debiteurenrisico. Waar nodig nemen we maatregelen om mogelijke risico's af te dekken. In de loop van een project zijn adequate informatievoorziening en kwartaalcontrole op resultaat, tijd en geld het adagium. In onze risicoanalyse bepalen we vooraf de 'risk appetite': welk risiconiveau zijn we bereid te aanvaarden voordat maatregelen noodzakelijk zijn? Daarbij richten we de risicoanalyse op gebeurtenissen die – als zij zich voordoen – een negatief effect hebben op het bereiken van de doelstellingen van de organisatie. In de formulering van de beheersmaatregelen maken we een onderbouwde keuze voor eventuele 'risk responses'. Ter dekking van eventuele onvoorziene risico's is in 2019 een voorziening risico projecten gevormd ter grootte van € 64.000.

Communicatiebeleid

De Noordzee is voor veel Nederlanders een onbekend gebied. Veel mensen komen niet verder dan het strand; wat er achter de branding gebeurt, is niet bekend. En omdat onbekend onbemind maakt, is de uitdaging van Stichting De Noordzee om mensen de schoonheid van de Noordzee te laten zien.

Als inhoudelijk gedreven organisatie communiceren wij met verschillende doelgroepen. Onze communicatie met directe stakeholders gaat o.a. via gesprekken, rapporten, brieven en e-mails. Onze donateurs, vrijwilligers en andere geïnteresseerden worden regelmatig geïnformeerd via de nieuwsbrief (10.000 abonnees eind 2019). Daarnaast communiceren we over onze projecten, publicaties en andere relevante zaken via de website noordzee.nl en via Facebook (ruim 70.000 volgers), Twitter (10.300 volgers) en Instagram (4.405 volgers). Stichting De Noordzee werkt samen met de media wanneer dit onze doelen ondersteunt. De Boskalis Beach Cleanup Tour is ieder jaar onze grootste campagne en wordt breed uitgezet in de media. Daarnaast laten we van ons horen via opinieartikelen, leveren we informatie en kopij aan journalisten, en treden onze woordvoerders regelmatig op op radio en televisie.

Samenwerking

Samenwerking is voor Stichting De Noordzee van buitengewoon groot belang. Met een aantal collega-natuurorganisaties hebben we structurele samenwerkingsverbanden; zo bundelen we de krachten voor een gezonde en florerend Noordzee, en ontvangen we daarnaast in sommige gevallen organisatorische ondersteuning. Verder hechten we sterk aan samenwerking op specifieke onderwerpen. De hoeveelheid thema's die spelen op de Noordzee is dermate groot, en de betrokkenen dermate verschillend, dat het voor ons cruciaal is om op deelgebieden de samenwerking te zoeken. Dat vergroot zowel onze expertise als het bereik van onze boodschap. De komende jaren versterken we onze inspanningen om ook meer met niet-natuurorganisaties samen te werken en partnerschappen te sluiten, onder meer op internationaal niveau.

Stichting De Noordzee heeft zowel nationaal als internationaal een hecht netwerk:

- Met stichting Natuur & Milieu is er samenwerking op organisatorisch niveau en op inhoudelijke thema's, met name in het kader van het project De Rijke Noordzee.
- Stichting De Noordzee werkt in Nederland intensief samen met Natuurmonumenten, Vogelbescherming, Greenpeace, de Waddenvereniging en het Wereld Natuur Fonds voor betere bescherming van de Noordzee en de Noordzeekustzone.
- Stichting De Noordzee is actief in de Groene 11, een koepelorganisatie van de belangrijkste Nederlandse natuur- en milieuorganisaties.
- Stichting De Noordzee werkt samen met IVN en de Plastic Soup Foundation aan schone plasticvrije rivieren.

Naast deze structurele samenwerkingsverbanden werkt Stichting De Noordzee constructief samen met diverse grote en kleine partijen, zowel andere ngo's als overheden, wetenschappers en bedrijven.

- Stichting De Noordzee is lid van de Europese koepelorganisatie Seas at Risk en bezet een zetel in de Noordzee RAC.
- Stichting De Noordzee is lid van de Clean Shipping Coalition, een coalitie van ngo's die zich inzetten voor schone scheepvaart middels beleidsbeïnvloeding bij de Internationale Maritieme Organisatie (IMO).

- Stichting De Noordzee werkt samen met de Stichting ProSea, die als doel heeft het bevorderen van bewustwording van zeevarenden.
- Ter bevordering van de verduurzaming van de Nederlandse maritieme sector hebben wij samen met Nederlandse reders, havens en scheepsbouwers het Platform Scheepsemissies opgericht. In 2013 is dit omgedoopt tot Platform Schone Scheepvaart.
- Stichting De Noordzee is een van de oprichters van het NGO Platform on Shipbreaking, een internationale coalitie van milieu- en mensenrechtenorganisaties die zich inzet voor verantwoorde sloop van schepen.

Personeel en organisatie

Per 31 december 2019 werkten op het kantoor van Stichting De Noordzee 15 betaalde krachten (fte: 12,6), van wie 7 vrouwen en 8 mannen. In 2019 zijn er 6 medewerkers in dienst getreden en 5 medewerkers verlieten de organisatie. Daarnaast werd er gebruik gemaakt van een tijdelijke oproepkracht voor ondersteunende werkzaamheden.

Vrijwilligers

In 2019 hebben zich 41 vrijwilligers ingezet voor Stichting De Noordzee. De vrijwilligers werken bij op ons kantoor of het strand ter ondersteuning in onderzoeken en projecten. Vrijwilligers van Stichting De Noordzee zijn verzekerd en krijgen een vrijwilligersvergoeding. Hun inzet was ook dit jaar weer van onschatbare waarde, en wij bedanken ze van harte.

Flexibele schil

In voorkomende gevallen wordt gewerkt met freelancers/zzp'ers of adviesbureaus, voornamelijk voor tijdelijke (project)functies, ter vervanging en/of als specifieke competenties nodig zijn die we zelf niet in huis hebben. In 2019 werkten er bijvoorbeeld een aantal consultants voor Stichting De Noordzee. Dit voornamelijk voor specialistische expertise en ondersteunende werkzaamheden.

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. De laatste evaluatie was begin 2019.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting De Noordzee de 'Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties'. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Stichting De Noordzee vond plaats door de toenmalige Raad van Bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score per 2019 van 375 punten met een maximaal jaarinkomen van € 109.162.

Het voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg voor dhr. van Hest (1 fte): € 102.170. De beloning bleef binnen de geldende maxima. Het jaarinkomen, de werkgeversbijdrage SV-lasten en pensioen bleven voor dhr. van Hest, met een totaalbedrag van € 120.406, binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag. De werkgeversbijdrage SV-lasten en pensioen stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Opleidingen

Bij Stichting De Noordzee hoort het streven naar persoonlijke groei tot de kern van de werkcultuur. Mogelijkheden tot ontwikkeling maken de werkomgeving interessanter voor medewerkers, iets wat voor een relatief kleine organisatie extra belangrijk is. Ons beleid is dan ook om alle medewerkers te stimuleren aan opleidingen deel te nemen: enerzijds om vakkennis op peil te houden, anderzijds om vaardigheden te vergroten. Dit gebeurt zo veel mogelijk in lijn met de strategie van de organisatie en speerpunten van het lopende jaar. De opleidingen betreffen zowel individuele als in-company trainingen. Hierbij werken we samen met erkende opleidingsinstituten.

Competentieontwikkeling en beoordeling

Elke medewerker heeft jaarlijks ten minste twee gesprekken over zijn/haar resultaten en competentieontwikkeling. Aan het begin van het jaar maken we per medewerker resultaatafspraken; deze worden rond de zomer geëvalueerd. We besluiten het jaar met een beoordelingsgesprek; hierin worden de behaalde resultaten beoordeeld. Tijdens de twee gesprekken besteden we ook aandacht aan competentieontwikkeling, met twee invalshoeken: competentieontwikkeling die nodig is voor optimaal functioneren, en door de medewerker gewenste competentieontwikkeling voor zijn/haar persoonlijke ontwikkeling. Dat laatste – het stimuleren van persoonlijke groei – is een belangrijk onderdeel van het personeelsbeleid van Stichting De Noordzee.

Arbeidsvoorwaarden

Stichting De Noordzee maakt gebruik van de arbeidsvoorwaardenregeling van stichting Natuur & Milieu. De organisatie biedt ruime mogelijkheden om part-time te werken en heeft een goede reiskostenregeling. Stichting De Noordzee werkt volgens Het Nieuwe Werken en wordt daarin goed door ICT-middelen ondersteund.

Vertrouwenspersoon

In 2019 heeft Stichting De Noordzee een vertrouwenspersoon aangesteld. Aanleiding was de overgang per 1 juli van een bestuursmodel naar een Raad van Toezicht-model. De Raad van Toezicht staat op grotere afstand van de dagelijkse gang van zaken in de organisatie dan het bestuur deed, terwijl de directeur-bestuurder juist meer beslissingsbevoegdheid krijgt. Het is daarom van belang dat, wanneer er een conflict ontstaat of ongewenst gedrag wordt vertoond waarbij de directeur betrokken is, er voor medewerkers een duidelijke route is naar de Raad van Toezicht. De vertrouwenspersoon is daarom een van de leden van de Raad van Toezicht. Per 1 juli 2019 was dat Noortje Schrauwen.

Codes en richtlijnen

Stichting De Noordzee legt door middel van een jaarverslag verantwoording af aan donateurs en de maatschappij over de besteding van de inkomsten. Eenduidige regels maken het geheel transparant en verplichten tot een goede toelichting op de werkwijze en verantwoording van resultaten. Stichting De Noordzee hanteert de volgende codes, regels en richtlijnen:

- SBF-code voor Goed Bestuur;
- Richtlijn 650 (onderdeel van richtlijnen voor de jaarverslaggeving van de Raad voor de jaarverslaggeving) en aanbeveling Toepassing Richtlijn 650 'kostentoe rekening beheer en administratie';
- Erkenningsregeling Goede Doelen;
- Regeling beloning directeuren van goede doelen;
- Richtlijn Financieel Beheer goede doelen.

De Rijke Noordzee

Natuur & Milieu en Stichting De Noordzee krijgen voor het gezamenlijke project De Rijke Noordzee 8,5 miljoen euro uit het Droomfonds van de Nationale Postcode Loterij. Met deze bijdrage geven we de biodiversiteit in de Noordzee een impuls en creëren we een keerpunt voor onderwaternatuur in windparken op de Noordzee. Samen met de wind -en watersector starten we op vijf locaties in Nederlandse windparken natuurversterkingsprojecten door levende riffen aan te leggen met onder meer oesters. Dit project loopt in ieder geval tot 2025.

Monitoring en evaluatie

Stichting De Noordzee stelt een driejarig beleidsplan op. Vanuit dit beleidsplan worden de jaarlijkse managementplannen per programma, de doelen en activiteiten beschreven. Verder worden de resultaten (en doelen) per kwartaal besproken met het bestuur van de stichting. Het huidige driejarig beleidsplan eindigt in 2021.

Intern wordt een tweewekelijks werkoverleg gehouden tussen de directie en programmaleiders (individueel). Wekelijks vindt een stafoverleg plaats met het gehele team. Hier wordt op hoofdlijnen de voortgang van de projecten besproken en worden eventuele acties uitgezet. Het managementteam overlegt minimaal tweewekelijks en de Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar bijeen. Ieder kwartaal worden teamsessies gehouden over resultaten en de voortgang van projecten. Eén keer per jaar wordt een bijeenkomst georganiseerd met het bestuur en de Wetenschappelijke Raad om de strategie te evalueren en om nieuwe strategie en beleid te bepalen.

Utrecht, 25 mei 2020

Directeur-bestuurder Stichting De Noordzee

Financiën

Balans per 31 december 2019

Activa	31-12-2019	31-12-2018
Materiële vaste activa	31.225	15.064
Vorderingen en overlopende activa	909.899	935.768
Liquide middelen	407.818	681.841
	1.317.717	1.617.609
Totaal	1.348.942	1.632.673

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen		
Reserves		
Continuïteitsreserve	910.964	905.020
Bestemmingsreserves	31.226	15.064
	942.189	920.084
Overige voorzieningen	64.000	40.000
Kortlopende schulden	342.752	672.589
Totaal	1.348.942	1.632.673

Staat van baten en lasten over 2019

Baten	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
Baten van particulieren	17.500	26.821	24.953
Baten van bedrijven	370.000	284.399	290.835
Baten van loterijorganisaties	699.000	708.713	1.147.919
Baten van subsidies van overheden	150.000	94.786	98.558
Baten van verbonden organisaties			17.859
Baten van andere organisaties zonder winststreven	865.000	788.695	502.188
Som van de geworven baten	2.101.500	1.903.414	2.082.312
Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	95.000	19.956	24.595
Som der baten	2.196.500	1.923.370	2.106.907

Lasten

Besteed aan doelstellingen

Beschermde natuurgebieden		206.880	229.556
Natuurvriendelijke energie	1.977.703	400.257	312.299
Duurzame visserij		156.691	178.421
Schone zee		924.483	639.673
	1.977.703	1.688.312	1.359.949

Wervingskosten

Kosten eigen fondsenwerving	78.019	85.675	55.815
	78.019	85.675	55.815

Beheer en administratie

Kosten beheer en administratie	140.778	127.277	96.698
Som der lasten	2.196.500	1.901.265	1.512.463
Saldo van baten en lasten		22.105	594.444

Resultaatbestemming:

Toevoeging/onttrekking aan:

- continuïteitsreserve	5.944	589.893
- bestemmingsreserves	16.161	4.551
	22.105	594.444

Accountantsverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en Raad van Toezicht van Stichting De Noordzee

Ons oordeel

De samengevatte jaarrekening 2019 (hierna 'de samengevatte jaarrekening') van Stichting de Noordzee te Utrecht is ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Stichting de Noordzee te Utrecht. Naar ons oordeel is de bijgesloten samengevatte jaarrekening in alle van materieel zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Stichting de Noordzee te Utrecht op basis van de grondslagen zoals beschreven in de gecontroleerde jaarrekening 2019 op basis Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. De samengevatte jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevatte balans per 31 december 2019;
2. de samengevatte staat van baten en lasten over 2019.

Samengevatte jaarrekening

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening en onze verklaring daarbij kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van Stichting de Noordzee en onze controleverklaring daarbij. De samengevatte jaarrekening en de gecontroleerde jaarrekening bevatten geen weergave van gebeurtenissen die hebben plaatsgevonden sinds de datum van onze controleverklaring van 9 juni 2020 jl.

De gecontroleerde jaarrekening en onze controleverklaring daarbij

Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening 2019 van Stichting de Noordzee te Utrecht in onze controleverklaring van 9 juni 2020 jl.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals gehanteerd in de jaarrekening 2019 van de Stichting De Noordzee.

Onze verantwoordelijkheden

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel of de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent is met de gecontroleerde jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Leersum, 10 juni 2020

Van Ree Accountants

w.g.

J.K.J. (Carlo) van Egdom MSc
Registeraccountant

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Verantwoordingsverklaring Raad van Toezicht

In juli 2019 is Stichting De Noordzee overgegaan van een Raad van Bestuur-model op een Raad van Toezicht-model. De Raad van Toezicht van Stichting De Noordzee houdt integraal toezicht op het beleid van – en de algemene gang van zaken in – de organisatie. De raad staat gevraagd en ongevraagd de directeur met advies terzijde. Taken en bevoegdheden van de raad zijn vastgelegd in de statuten en het Reglement Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht van Stichting De Noordzee bestaat uit zes personen, en is samengesteld aan de hand van een profielschets. Deze is gebaseerd op de aard en werkzaamheden van de organisatie en de gewenste deskundigheid, ervaring en onafhankelijkheid van de leden. Een communicatieadviseur is aan de RvT toegevoegd. De huidige leden van de raad komen uit de sfeer van het bedrijfsleven, de financiële en advieswereld, de rijksoverheid en maatschappelijke ondernemingen en organisaties, 2 dames en 4 heren en verschillen in leeftijd. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen financiële beloning. De raad houdt in een jaarlijkse evaluatie de uitoefening van zijn toezichthoudende rol tegen het licht en bekijkt elk jaar of haar samenstelling nog steeds adequaat is in relatie tot de ontwikkeling van de organisatie. Vanuit de Raad van Toezicht zijn een auditcommissie ingesteld (voorzitter: Cis Marring, Han Lindeboom lid) en een remuneratiecommissie (voorzitter: Kees-Jan Rameau, Tjerk Wagenaar lid.). Op 1 juli is Mudi Allah Rakha na 2 jaar teruggetreden als bestuurslid. We danken hem voor de unieke bijdrage die hij geleverd heeft vanuit zijn ervaring als adjunct-directeur van stichting de Noordzee en vanuit zijn ruime pragmatische financiële deskundigheid en verbinder tussen de stichting en stichting Natuur & Milieu.

Verslag van de Raad van Toezicht

Het bestuur is voor 1 juli twee keer fysiek bijeengekomen en heeft één keer telefonisch vergaderd. De directeur is in februari beoordeeld, de financiële commissie is een paar maal bijeengewees en het bestuur heeft haar functioneren geëvalueerd. De Raad van Toezicht van Stichting De Noordzee verving per 1 juli 2019 het bestuur (zie voor de samenstelling van het bestuur: p. 1-2). De Raad kwam in 2019 één keer plenair bijeen en hield één telefonische vergadering. De auditcommissie kwam één keer bijeen; de remuneratiecommissie kwam niet bijeen. Tevens is er overleg geweest tussen een lid van RvT en een delegatie van de medewerkers. Een evaluatie van haar functioneren heeft niet plaatsgevonden. Veel leden hebben gevraagd individueel de directeur ter zijde gestaan. Maandelijks hield de directeur de RvT op de hoogte van wel en wee van de stichting, zowel schriftelijk als telefonisch.

Op de agenda van het bestuur en de Raad van Toezicht stonden dit jaar onder andere:

- Jaarrekening en bestuursverslag 2018, voortgang 2019 en begroting en jaarplan 2020;
- Begeleiden van het Noordzeeakkoord
- Verkennen samenwerking met Oceana
- Overgang Bestuur naar Raad van Toezicht;
- Voortgang projecten, met name de Rijke Noordzee.

De RvT is de directeur en de medewerkers veel dank verschuldigd voor de wijze waarop zij, zeer gepassioneerd en professioneel, invulling aan de missie van de stichting hebben gegeven.

Samenstelling Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond vanaf 1 juli 2019 uit:

- Tjerk Wagenaar, voorzitter, lid remuneratiecommissie
Functie: Board member Cordaid
Nevenfuncties:
Lid Raad van Advies ASN Bank
Voorzitter Strategische Adviesraad TNO – circulair/environment
Jurylid Koning Willem I-prijs
- Niek Jan van Kesteren, vicevoorzitter
Functie: Vicevoorzitter Eerste Kamerfractie CDA
Nevenfuncties:
Voorzitter van de vaste Eerste Kamercommissie voor Economische Zaken en
Klimaat/ Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (EZK/LNV)
Bestuurslid Nederland Onderneemt Maatschappelijk!
Voorzitter Economic Board Noord-Nederland (opvolger van Noordelijke Innovation
Board)
Lid Raad van Commissarissen van de KNVB Betaald Voetbal
Adviseur PP Groep
Voorzitter Greenport Holland
Voorzitter Raad van Advies Meines en Holla
Voorzitter “De normaalste zaak”
Lid Raad van Toezicht Zorggroep Katwijk
Ere-voorzitter FC Rijnvogels
Adviseur adviseur Calder Holding
Lid Advisory Board Leidse Onderwijsinstellingen
Bestuurslid Spaarbankfonds Katwijk

- **Cis Marring, voorzitter auditcommissie**
Functie: Chief Financial Officer, TNO Raad van Bestuur
Nevenfuncties:
Lid Raad van Toezicht St. Antonius Ziekenhuis
Bestuurslid Stichting Pensioenfonds TNO
Commissaris en voorzitter Auditcommissie Novec B.V.
Bestuurslid Nederlandse Vereniging van Financial Executives
- **Kees-Jan Rameau, voorzitter remuneratiecommissie**
Functie: Lid Raad van Bestuur Eneco
Nevenfuncties:
Lid Raad van Commissarissen Vitens
Lid Raad van Commissarissen Lichtblick (Holding AG)
Lid bestuur Groen Gas Nederland
Lid bestuur Energie-Nederland
Lid bestuur Stichting Toekomstbeeld der Techniek
Lid Raad van Advies Energy MBA Nyenrode
- **Han Lindeboom, lid auditcommissie**
Functie: Directeur Han's Adviesbureau Mariene Ecologie (HAME)
Nevenfuncties:
Lid Stuurgroep Caribbean Netherlands Science Institute on St Eustatius
Lid Commissie voor Milieueffectrapportage
Penningmeester Bestuur windpark consortium we@sea
Lid KNAW Klankbordcommissie Noordzeeoverleg
Lid steunfractie D66 Texel
Lid D66 werkgroep Landbouw, Voedsel en Biodiversiteit
Voorzitter Bestuur Stichting Future Coral Reefs
- **Noortje Schrauwen, lid en vertrouwenspersoon**
Functie: Sociaal entrepreneur, oprichter Het Circulaire Strand
Nevenfunctie:
Lid Bestuur (secretaris) Plastic Free Sea Foundation

Speciaal adviseur Raad van Toezicht

- **Marck Feller**
Functie: Algemeen directeur/partner We Are Live en Level V, Amsterdam
Nevenfuncties:
Voorzitter Raad van Commissarissen Stichting Good Fish Foundation
Vicevoorzitter stichting Toon Beeld Lokale Omroep Amsterdam (C-Amsterdam)

Stichting De Noordzee is een onafhankelijke natuur-en milieuorganisatie en is dé organisatie als het gaat om bescherming en duurzaam gebruik van de Noordzee. Wij richten ons op vier doelen: Beschermde natuur, Schone zee, Duurzaam voedsel en Natuurvriendelijke energie. Samen met anderen werken wij aan het oplossen van de grootste milieu-uitdagingen op de Noordzee.

Samen voor een gezonde zee

Stichting De Noordzee
(North Sea Foundation)
Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht
Nederland

P: +31 (0)30 2340016
F: +31 (0)30 2302830
E: info@noordzee.nl
W: www.noordzee.nl
f: /Stichting.De.Noordzee
t: @denoordzee

Jaarrekening 2019

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Na bestemming van het resultaat

In euro's

ACTIVA		31 dec. 2019	31 dec. 2018
<i>Materiële vaste activa</i>	<i>1</i>	<u>31.225</u>	<u>15.064</u>
<i>Vorderingen en overlopende activa</i>	<i>2</i>	909.899	935.768
<i>Liquide middelen</i>	<i>3</i>	<u>407.818</u>	<u>681.841</u>
		<u>1.317.717</u>	<u>1.617.609</u>
 Totaal		 <u>1.348.942</u>	 <u>1.632.673</u>
 PASSIVA			
<i>Eigen vermogen</i>			
<i>Reserves</i>	<i>4</i>		
Continuïteitsreserve	<i>5</i>	910.964	905.020
Bestemmingsreserves	<i>6</i>	<u>31.226</u>	<u>15.064</u>
		<u>942.189</u>	<u>920.084</u>
 <i>Overige voorzieningen</i>	 <i>7</i>	 <u>64.000</u>	 <u>40.000</u>
 <i>Kortlopende schulden</i>	 <i>8</i>	 <u>342.752</u>	 <u>672.589</u>
 Totaal		 <u>1.348.942</u>	 <u>1.632.673</u>

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

In euro's

BATEN	9	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
Baten van particulieren	10	17.500	26.821	24.953
Baten van bedrijven	11	370.000	284.399	290.835
Baten van loterijorganisaties	12	699.000	708.713	1.147.919
Baten van subsidies van overheden	13	150.000	94.786	98.558
Baten van verbonden organisaties	14	-	-	17.859
Baten van andere organisaties zonder winststreven	15	865.000	788.695	502.188
Som van de geworven baten	16	<u>2.101.500</u>	<u>1.903.414</u>	<u>2.082.312</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van dienst	17	95.000	19.956	24.595
Som der baten	18	<u><u>2.196.500</u></u>	<u><u>1.923.370</u></u>	<u><u>2.106.906</u></u>
LASTEN	19			
Besteed aan doelstellingen	20			
Ruimte voor de natuur	1.977.703		206.880	229.556
Natuurvriendelijke energie			400.257	312.299
Duurzaam voedsel			156.691	178.421
Schone zee			924.483	639.673
		<u>1.977.703</u>	<u>1.688.312</u>	<u>1.359.949</u>
Wervingskosten	21			
Kosten eigen fondsenwerving		78.019	85.675	55.815
		<u>78.019</u>	<u>85.675</u>	<u>55.815</u>
Beheer en administratie	22			
Kosten beheer en administratie		140.778	127.277	96.698
		<u>140.778</u>	<u>127.277</u>	<u>96.698</u>
Som der lasten		<u><u>2.196.500</u></u>	<u><u>1.901.265</u></u>	<u><u>1.512.463</u></u>
Saldo van baten en lasten		-	22.105	594.444
Resultaatbestemming:				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- continuïteitsreserve			5.944	589.893
- bestemmingsreserves			16.161	4.551
			<u>22.105</u>	<u>594.444</u>

**Stichting de Noordzee
te Utrecht**

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2019

In euro's

2019

2018

Activiteiten

Resultaat	22.105	594.444
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Afschrijvingen	7.776	5.396
Mutaties in de voorzieningen	24.000	10.000
Mutaties in de vorderingen en overlopende activa	25.869	-659.488
Mutaties in de kortlopende schulden	-329.837	37.849
Kasstroom uit activiteiten	-250.086	-11.799

Investerings

Investerings materiële vaste activa	-23.937	-9.947
Kasstroom uit investeringen	-23.937	-9.947

Totaal kasstroom

-274.023	-21.746
-----------------	----------------

Verloop mutatie liquide middelen

Liquide middelen per 1 januari	681.841	703.587
Totaal kasstroom	-274.023	-21.746
Liquide middelen per 31 december	407.818	681.841

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vergelijkende cijfers

Indien noodzakelijk voor vergelijkingsdoeleinden is de rubricering van de vergelijkende cijfers aangepast.

Verbonden partijen

Van verbonden partijen is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen op een andere partij dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid van de andere partij.

Stichting De Noordzee heeft de volgende verbonden partijen waarop zij invloed kan uitoefenen cq. invloed wordt uitgeoefend op de stichting:

- Seas At Risk
- Stichting Natuur en Milieu
- G11

Waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, onder aftrek van jaarlijkse lineaire afschrijvingen. Activa die in de loop van het jaar zijn aangeschaft worden naar tijdsgelang afgeschreven.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Reserves

Een reserve wordt gevormd wanneer een deel van de niet-bestede middelen door het bestuur is afgezonderd voor een specifiek doel.

Voorzieningen

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde van de voor de afwikkeling van de voorziening naar verwachting noodzakelijke uitgaven.

Resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Baten worden verantwoord zodra zij gerealiseerd zijn en wanneer het besluit tot toekenning schriftelijk door de subsidieverstrekker is bevestigd.

Grondslagen voor het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen, ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

In euro's

ACTIVA

1. Materiële vaste activa

Het verloop is als volgt:

Stand per 1 januari 2019

	Overige bedrijfs- middelen	Totaal
Aanschafwaarde	35.229	35.229
Cumulatieve afschrijvingen	-20.165	-20.165
	<u>15.064</u>	<u>15.064</u>

Mutaties in 2019

Investeringen	23.937	23.937
Afschrijvingen	-7.776	-7.776
	<u>16.161</u>	<u>16.161</u>

Stand per 31 december 2019

Aanschafwaarde	59.166	59.166
Cumulatieve afschrijvingen	-27.941	-27.941
Boekwaarde	<u>31.225</u>	<u>31.225</u>

Het gehanteerde afschrijvingspercentage bedraagt 20%. De aanwezige activa is ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering.

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
2. Vorderingen en overlopende activa		
<u>Debiteuren</u>		
Per 31 december	<u>31.604</u>	<u>12.509</u>
Een voorziening voor dubieuze debiteuren wordt niet noodzakelijk geacht.		
<u>Overlopende post projecten</u>		
Per 31 december	<u>856.567</u>	<u>884.956</u>
In dit bedrag is een vordering begrepen op de Nationale Postcode Loterij vanwege het beneficiërschap ter hoogte van € 500.000 en op ASN vanwege het project Rijke Noordzee ter hoogte van € 165.917. Het saldo van nog te ontvangen minus vooruitontvangen projectgelden bedraagt per ultimo 2019 per saldo: + € 810.342 (2018: + € 494.463).		
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Omzetbelasting	<u>11.792</u>	<u>-</u>
<u>Overige vorderingen en overlopende activa</u>		
Nog te ontvangen bijdragen	160	24.506
Vooruitbetaalde bedragen	2.348	6.369
Waarborgsommen	<u>7.428</u>	<u>7.428</u>
	<u>9.937</u>	<u>38.303</u>
Totaal vorderingen en overlopende activa	<u>909.899</u>	<u>935.768</u>

In de waarborgsommen is een bedrag opgenomen inzake de waarborgsom van de gehuurde locatie. De vorderingen hebben een resterende looptijd van ten hoogste één jaar.

3. Liquide middelen

Triodos Bank	34.124	588.529
ING Bank	611	90.812
ASN Bank	373.083	-
Creditcard	-	2.500
	<u>407.818</u>	<u>681.841</u>

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
PASSIVA		
 4. Reserves		
 <u>5. Continuïteitsreserve</u>		
Per 1 januari	905.019	315.127
Uit resultaatbestemming	5.944	589.893
Per 31 december	<u>910.964</u>	<u>905.020</u>

Dit bedrag betreft de reserve voor de dekking van de risico's op korte termijn om zeker te stellen dat Stichting De Noordzee ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In haar beleid heeft het bestuur uiteengezet een continuïteitsreserve te willen vormen ter grootte van ten minste 1 maal en maximaal 1,5 maal de jaarlijkse vaste kosten van de werkorganisatie. De gewenste continuïteitsreserve voor Stichting De Noordzee ligt tussen EUR 800.000 - EUR 1.000.000.

6. Bestemmingsreserves

Reserve financiering activa

Per 1 januari	15.065	10.513
Bij: Investerings	<u>23.937</u>	<u>9.947</u>
	39.002	20.460
Af: Afschrijvingen	<u>-7.776</u>	<u>-5.396</u>
Per 31 december	<u>31.226</u>	<u>15.064</u>

In deze post is opgenomen het deel van het eigen vermogen dat niet zonder meer kan worden besteed, omdat daarmee activa voor de bedrijfsvoering zijn gefinancierd. Het bedrag is dan ook gelijk aan de boekwaarde van de bedrijfsmiddelen voor zover deze zijn gefinancierd met eigen vermogen.

7. Overige voorzieningen

Voorziening risicoprojecten

Per 1 januari	40.000	30.000
Bij: Dotatie boekjaar	24.000	10.000
Af: Besteding boekjaar	-	-
Per 31 december	<u>64.000</u>	<u>40.000</u>

Deze voorziening is gevormd voor projectrisico's die worden gelopen in het geval dat de stichting aansprakelijk wordt gesteld als hoofdaannemer en/of onderaannemer naar aanleiding van incidenten buiten de macht van de stichting om.

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

8. Kortlopende schulden

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
<u>Crediteuren</u>		
Stand per 31 december	<u>44.941</u>	<u>70.251</u>
<u>Belastingen en premies sociale verzekeringen</u>		
Pensioenpremies	28.560	14.412
Omzetbelasting	-	715
Loonheffingen	<u>34.853</u>	<u>35.994</u>
	<u>63.412</u>	<u>51.121</u>
<u>Overlopende post projecten</u>		
Per 31 december	<u>46.225</u>	<u>390.493</u>
In dit bedrag is een schuld begrepen vanwege een projectverplichting jegens derden. Het saldo van nog te ontvangen minus vooruitontvangen projectgelden bedraagt per ultimo 2019 per saldo: + € 810.342 (2018: + € 494.463).		
<u>Overige schulden en overlopende passiva</u>		
Nog te ontvangen facturen projectkosten en bedrijfsvoering	119.337	84.944
Vakantiegeld- en vakantiedagenverplichting	48.827	62.007
Nog te betalen accountantskosten	12.000	11.887
Nettolonen	326	1.886
ING Bank	<u>7.684</u>	<u>-</u>
	<u>188.174</u>	<u>160.724</u>
Totaal kortlopende schulden	<u>342.752</u>	<u>672.589</u>

Niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen

De stichting is een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van het pand aan Arthur van Schendelstraat 600 te Utrecht. Deze huurovereenkomst is ingegaan op 1 april 2017 en heeft een looptijd tot 31 december 2021. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 21.945,- exclusief variabele servicekosten.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

In euro's

	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
9. Baten			
10. Baten van particulieren			
Donaties en giften	17.500	26.821	24.953
	<u>17.500</u>	<u>26.821</u>	<u>24.953</u>
11. Baten van bedrijven			
Diversen	370.000	284.399	290.835
	<u>370.000</u>	<u>284.399</u>	<u>290.835</u>
12. Baten van loterijorganisaties			
NPL Beneficiëntschap	500.000	500.000	1.000.000
NPL Clean Up	9.000	8.342	4.170
NPL project 'Schone Zee'	160.000	159.465	143.749
NPL Beach Clean up Tour	30.000	30.000	-
NPL overige baten	-	10.906	-
	<u>699.000</u>	<u>708.713</u>	<u>1.147.919</u>
De totale toezegging door de Nationale Postcode Loterij ten aanzien van project 'Schone Zee' bedraagt € 500.000 over de periode 2017 - 2019.			
13. Baten van subsidies van overheden			
Gemeenten en ministeries	150.000	94.786	98.558
	<u>150.000</u>	<u>94.786</u>	<u>98.558</u>
De subsidies van overheden hebben allen een incidenteel karakter.			
14. Baten van verbonden organisaties zonder winststreven			
Diversen	-	-	17.859
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>17.859</u>

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
15. Baten van andere organisaties zonder winststreven			
Overige	865.000	788.695	502.188
	<u>865.000</u>	<u>788.695</u>	<u>502.188</u>
16. Som van de geworven baten	2.101.500	1.903.414	2.082.312
17. Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten			
Bedrijven	95.000	12.595	14.104
Loterijen	-	927	-
Overheden	-	4.958	8.315
Organisaties zonder winststreven	-	1.476	2.176
	<u>95.000</u>	<u>19.956</u>	<u>24.595</u>
18. Som der baten	2.196.500	1.923.370	2.106.907
19. LASTEN			
20. Besteed aan doelstellingen			
Beschermde natuurgebieden	1.977.703	206.880	229.556
Natuurvriendelijke energie		400.257	312.299
Duurzaam voedsel		156.691	178.421
Schone zee		924.483	639.673
Totaal besteed aan doelstellingen	<u>1.977.703</u>	<u>1.688.312</u>	<u>1.359.949</u>
In % van totaal van de baten	90,0%	87,8%	64,5%
In % van totaal van de lasten	90,0%	88,8%	89,9%

Onder de doelstelling "Schone zee" is voor een bedrag van € 353.171,- kosten verantwoord van de Beach Cleanup Tour.

Volgens de normen van de erkenningsregeling van het CBF met ingangsdatum 1 maart 2019 wordt de verhouding tussen de lasten redelijk geacht als het percentage doelbesteding ten opzichte van de totale lasten, gerekend over de afgelopen drie jaar, gemiddeld minimaal 70% bedraagt.

21. Wervingskosten

Kosten eigen fondsenwerving	<u>71.136</u>	<u>85.675</u>	<u>55.815</u>
In % van totaal van de geworven baten uit	3,4%	4,5%	2,7%

22. Beheer en administratie

Kosten beheer en administratie	<u>129.248</u>	<u>127.277</u>	<u>96.698</u>
In % van totaal van de lasten	5,9%	6,7%	6,4%

Bezoldiging directie en bestuurders

Het toezichthoudend orgaan heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van de andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd.

	2019	2018
	F. van Hest	F. van Hest
	Directeur	Directeur
Dienstverband		
Aard (looptijd)	Onbepaald	Onbepaald
Uren (voltijds werkweek)	38	38
Parttime percentage	100%	100%
Periode	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging (in euro's)		
Jaarinkomen:		
Brutoloon/salaris	94.909	87.550
Vakantiegeld	7.261	6.582
Totaal jaarinkomen	<u>102.170</u>	<u>94.133</u>
SV lasten (werkgeversdeel)	11.034	10.710
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	7.202	7.035
Totaal overige lasten en vergoedingen	<u>18.236</u>	<u>17.745</u>
Totaal bezoldiging 2019	<u><u>120.406</u></u>	<u><u>111.877</u></u>

Het jaarinkomen van de directie (in loondienst) blijft binnen het maximum van € 109.162 (1 FTE/12 mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties gerelateerd aan de desbetreffende BSD-score. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 194.000 per jaar. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het bestuursverslag.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt de Raad van Toezicht de 'Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties' opgesteld door Goede Doelen Nederland.

Leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen vacatiegeld. Zij ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte onkosten. Gemaakte onkosten zijn kosten die bestuursleden redelijkerwijs hebben door hun functie bij de instelling. Uit de administratie van Stichting De Noordzee blijkt welke bedragen per bestuurder zijn betaald aan onkostenvergoeding. Daarnaast zijn geen leningen, voorschotten en/of garanties verstrekt aan leden van de Raad van Toezicht, directie of personeelsleden. De bezoldiging van de directie is hierboven

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

TOELICHTING LASTENVERDELING ORGANISATIE

In euro's

Categorieën doelstellingen van Stichting De Noordzee

NAT Ruimte voor natuur
ENE Natuurvriendelijke Energie
DVOE Duurzame voedsel
ZEE Schone zee

Bestemming	NAT	ENE	DVOE	ZEE
<u>(In)directe kosten</u>				
Projectkosten	41.098	136.661	98.931	332.294
Totaal directe kosten	41.098	136.661	98.931	332.294
Personeelskosten	135.164	214.914	47.092	482.820
Huisvestingskosten	8.157	12.970	2.842	29.138
Afschrijvingen en rente	998	1.586	348	3.564
Overige kosten	21.463	34.126	7.478	76.667
Totaal indirecte kosten	165.782	263.596	57.760	592.189
Totaal	206.880	400.257	156.691	924.483
f.t.e.	1,63	2,60	0,57	5,84

TOELICHTING LASTENVERDELING ORGANISATIE (VERVOLG)

In euro's

Bestemming	Werving baten	Beheer en administratie	Totaal 2019	Begroot 2019	Totaal 2018
<u>(In)directe kosten</u>					
Projectkosten	135	-	609.120	639.225	442.807
Totaal directe kosten	135	-	609.120	639.225	442.807
Personeelskosten	69.742	103.770	1.053.502	1.296.547	904.478
Huisvestingskosten	4.209	6.263	63.579	46.474	37.324
Afschrijvingen en rente	515	766	7.777	8.000	8.671
Overige kosten	11.074	16.478	167.286	206.254	80.064
Totaal indirecte kosten	85.540	127.277	1.292.144	1.557.275	1.030.538
Totaal	85.675	127.277	1.901.264	2.196.500	1.473.345
f.t.e.	0,84	1,26	12,74		11,25

Het gemiddelde aantal personeelsleden bedroeg in 2019 uitgedrukt in fulltime dienstverbanden 12,74 (2018: 11,25).

Toelichting lastenverdeling organisatie

De kosten van de organisatie worden toegerekend aan één van de doelen c.q. kostencategorieën van Stichting De Noordzee: Beschermde natuurgebieden, Natuurvriendelijke energie, Duurzaam Voedsel, Schone Zee, Kosten werving baten of Kosten beheer en administratie. De lasten die niet direct te relateren zijn aan bovengenoemde categorieën, worden op basis van de besteding van de uren van de medewerkers toegerekend aan één van deze categorieën. Het project Beach Cleanup Tour valt onder de doelstelling schone zee.

De verdeling voor de jaren 2019 en 2018 ziet er dan als volgt uit:

Kostenplaats	2019	2018
Doelstelling beschermde natuurgebieden	12,8%	18,5%
Doelstelling natuurvriendelijke energie	20,4%	17,9%
Doelstelling duurzaam voedsel	4,5%	10,6%
Doelstelling schone zee	45,8%	38,9%
Kosten werving baten	6,6%	5,0%
Kosten beheer en administratie	9,9%	9,0%

Bovengenoemde verdeling is gebaseerd op de urenadministratie van 2019 en 2018 van Stichting De Noordzee. Deze urenregistratie maakt onderdeel uit van de projectadministratie die Stichting De Noordzee hanteert voor de beheersing van haar activiteiten en organisatie.

TOELICHTING VERDELING (IN)DIRECTE KOSTEN

In euro's

LASTEN	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	1.172.547	690.948	569.015
Sociale lasten		122.460	97.465
Pensioenpremie personeel		88.169	62.541
Verzuimverzekering		33.602	31.033
Reis- en verblijfkosten		39.303	38.300
Studiekosten		11.804	12.622
Vergoeding vrijwilligers		-	1.035
Inhuur derden	124.000	78.435	90.323
Overige personeelskosten	-	28.815	17.153
	<u>1.296.547</u>	<u>1.093.536</u>	<u>919.487</u>
Ontvangen uitkeringen	-	-	-15.009
	<u>1.296.547</u>	<u>1.093.536</u>	<u>904.478</u>
Huisvestingskosten			
Huur kantoor	28.140	33.792	30.739
Overige kosten huisvesting	18.334	29.786	6.585
	<u>46.474</u>	<u>63.578</u>	<u>37.324</u>
Doorberekende huisvestingskosten	-	-	-
	<u>46.474</u>	<u>63.578</u>	<u>37.324</u>
Projectkosten			
Inhuur externen	639.225	340.372	322.461
Materialen (w.o. publicaties en producties)		3.272	8.280
Reis- en verblijfkosten		38.465	52.500
Accountantskosten subsidieverklaringen		-	4.547
Overige projectkosten		242.391	55.007
	<u>639.225</u>	<u>624.500</u>	<u>442.795</u>

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Uitkomst 2018
Afschrijvingen			
Inventaris	8.000	1.524	2.100
Hard- en software		6.252	2.789
	<u>8.000</u>	<u>7.776</u>	<u>4.889</u>
Kantoor- en ICT-kosten			
Telefoon-, internet- en websitekosten	48.558	4.902	4.070
Onderhoud hard- en software		13.024	8.192
Lidmaatschappen en abonnementen		12.669	9.914
Kantoorbenodigdheden		206	594
Boekhoudprogramma		25.109	24.902
Overige kantoorkosten		-	655
	<u>48.558</u>	<u>55.910</u>	<u>48.327</u>
Communicatie - algemeen			
Onkosten website	44.921	-	104
Drukwerk		9.015	89
Automatiseringskosten communicatie		6.918	16.033
Jaarverslagkosten		3.143	3.055
Corporate campagne		-	19.839
	<u>44.921</u>	<u>19.076</u>	<u>39.120</u>
Algemene kosten			
Accountantskosten - controle	82.775	11.712	9.552
Accountantskosten - samenstellen		4.000	3.489
Kosten salarisadministratie		3.173	3.185
(Juridische) advieskosten		12.105	10.739
Verzekeringen		2.739	1.578
Kosten RvT		313	1.916
Pro rata BTW-aftek		-7.823	-5.613
Overige algemene kosten		16.749	6.901
	<u>82.775</u>	<u>42.968</u>	<u>31.747</u>

VERSCHILLENANALYSE UITKOMST VERSUS BEGROTING

In euro's

BATEN	Begroting 2019	Uitkomst 2019	Vershil met begroting
Baten van particulieren	17.500	26.821	9.321
Baten van bedrijven	370.000	284.399	-85.601
Baten van loterijorganisaties	699.000	708.713	9.713
Baten van subsidies van overheden	150.000	94.786	-55.214
Baten van verbonden organisaties	-	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	865.000	788.695	-76.305
Som van de geworven baten	<u>2.101.500</u>	<u>1.903.414</u>	<u>-198.086</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten	95.000	19.956	-75.044
Som der baten	<u>2.196.500</u>	<u>1.923.370</u>	<u>-273.130</u>
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Beschermde natuurgebieden	1.977.703	206.880	
Natuurvriendelijke energie		400.257	
Duurzaam voedsel		156.691	
Schone zee		924.483	
Totaal besteed aan doelstellingen	<u>1.977.703</u>	<u>1.688.312</u>	<u>-289.391</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	<u>78.019</u>	<u>85.675</u>	<u>7.656</u>
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	<u>140.778</u>	<u>127.277</u>	<u>-13.501</u>
Totaal resultaat	<u>-</u>	<u>22.106</u>	<u>22.106</u>

Baten

De baten zijn lager dan begroot, voornamelijk doordat kosten (en dus baten) van het door Stichting De Noordzee en Natuur & Milieu gezamenlijk uitgevoerde project De Rijke Noordzee zijn opgenomen in de administratie van penvoerder Natuur & Milieu.

Lasten

Door de lagere baten zijn de lasten besteed aan doelstellingen evenredig gedaald. De kosten eigen fondsenwerving zijn hoger door het in dienst treden van een fulltime fondsenwerfer en meer focus hierop. Door het later in dienst treden van de controller zijn de kosten beheer en administratie lager.

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

Gebeurtenissen na balansdatum

De Coronacrisis zal impact hebben op Stichting De Noordzee. Aanpassingen in onze bedrijfsvoering worden doorgevoerd conform de richtlijnen van het kabinet. We verwachten niet dat de continuïteit van Stichting De Noordzee in gevaar komt. We rekenen nu met een omzetsderving door de Coronacrisis van ongeveer EUR 300,000 ten opzichte van de vastgestelde begroting van 2020. Kostenbesparingen van dezelfde orde grootte worden doorgevoerd zodat de reserve zo veel mogelijk in stand blijft. Deze aanpassingen zijn opgenomen in de begroting die is opgenomen in de bijlage.

Utrecht, 25 mei 2020

Raad van Toezicht:

T. Wagenaar
Voorzitter

H. Lindeboom
Lid Auditcommissie

N. Schrauwen
Lid

K.J. Rameau
Lid

N.J. van Kesteren
Vice-voorzitter

C. Marring
Voorzitter Auditcommissie

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en Raad van Toezicht van Stichting De Noordzee te Utrecht

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening van Stichting De Noordzee te Utrecht gecontroleerd.

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting De Noordzee per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting De Noordzee zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- toelichting op de lastenverdeling.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 9 juni 2020

Van Ree Accountants

w.g.

J.K.J. (Carlo) van Egdom MSc

Registeraccountant

**Stichting De Noordzee
te Utrecht**

BIJLAGE 1. BEGROTING 2020
In euro's

**Begroting
2020**

BATEN

Baten van particulieren	12.000
Baten van bedrijven	220.000
Baten van loterijorganisaties	830.000
Baten van subsidies van overheden	198.935
Baten van andere organisaties zonder winststreven	627.632

Som van de geworven baten 1.888.567

Baten als tegenprestatie voor de levering van diensten 7.498

Som der baten 1.896.065

LASTEN

Besteed aan doelstellingen

Besteed aan doelstellingen 1.663.982

Werving baten

Kosten eigen fondswerving 100.286

Beheer en administratie

Kosten beheer en administratie 131.796

Som der lasten 1.896.065

Saldo van baten en lasten -